

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK • LETO XIII. • ŠTEVILKA 11 • 6. DECEMBER 1977

SMELOST AKCIJE IN MOČI

Slovesnost ob dnevu republike

21. novembra je bila v veliki dvorani skupščine občine osrednja slovesnost ob dnevu republike v naši občini. Poleg predstavnikov družbenopolitičnega življenja občine so bili prisotni tudi naši občani — narodni heroji in predstavniki skupščine in družbenopolitičnih organizacij mesta Ljubljane.

Slovesnost je bila združena s počastitvijo življenjskih jubilejev Franca Leskoška-Luke in Angele Miklavc-Mami, ob tej priložnosti pa so zbrani izkazali pozornost in priznanje nagrajencem vstaje slovenskega naroda.

MOČNEJŠI SMO KOT KDAJKOLI PREJ! Besede iztrgane iz nekega Titovega govora, besede človeka, katerega delo in življenje se je poistovetilo z življenjem, z zgodovino naših narodov, z uspehi in zmagami delovnih ljudi socialistične Jugoslavije ter težnjo po svobodi ljudstev in narodov vsega sveta. Verjamemo v to moč in vemo, da je tako, saj bi drugače negirali sami sebe in vseh štiriinšestdeset let graditve naše državnosti. Za zgodovino štiriinšestdeset let ne pomeni veliko, za naš družbeni razvoj pa to tako kratko obdobje pomeni vse, kar danes imamo. To je obdobje krvavih bojev za končno osvoboditev od tujih in domačih sovražnikov, je obdobje graditve družbenopolitičnega sistema, prilagojenega času in prostoru, vse do današnjega trenutka, ko dajemo prvo večjo oceno delovanja delegatskega sistema.

Prav gotovo bodo tudi bližnji kongresi Zveze komunistov dali izpopolnjeno oceno razvoja socialističnega samoupravljanja na delegatski osnovi. Seveda ne smemo čakati vedno le na odločitve forumov, saj zaključki kongresa niso nič drugega kot skupen obračun vsega tega, kar se dogaja v našem okolju, kar delamo in ugotavljamo na naših skupščinah, konferencah, v samouprav-

Partizanski pevski zbor, ki ga že vrsto let uspešno vodi Radovan Gobec, tudi letošnji nagrajenec vstaje slovenskega naroda, se je na krajšem koncertu predstavil z borbeno, slovensko pesmijo

Dore Klemenčič-Maj se je ob tej priložnosti predstavil tudi z razstavo slikarskih del iz svoje bogate ustvarjalne zakladnice

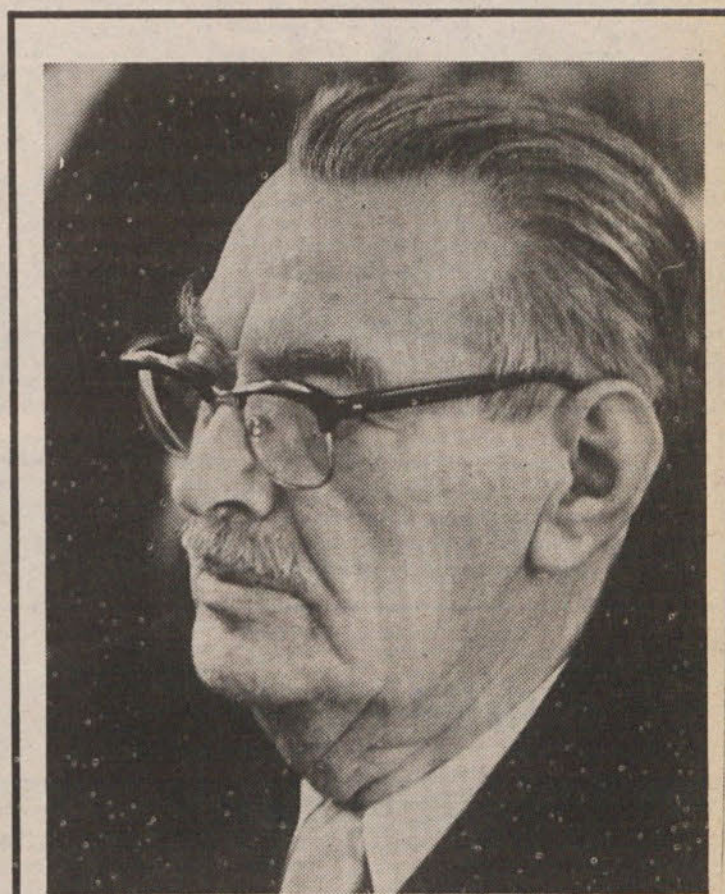

Dr. Tone Ferenc in Miroslav Štepančič sta bila deležna priznanja kot soavtorja monografije Narodnoosvobodilna vojna na Slovenskem 1941—1945

DAN REPUBLIKE SLOVESNO OBELEŽEN

Malodane v vseh krajevnih skupnostih in v večjem številu delovnih organizacij v naši občini so občani in delovni ljudje slovesno obeležili 29. november — Dan republike. Še posebej praznično je bilo v Iskri Horjul, kjer so hkrati proslavili tudi 20-letnico obstoja, v Inštitutu Jožef Stefan, v IPT Iskra, v Iliriji — Vedrogu, v krajevni skupnosti Notranje gorice, kjer so odprli vodovod, zgrajen s sredstvi, zbranimi iz prispevkov za financiranje KS, v krajevni skupnosti Milan Česnik, kjer so privedli že tradicionalno srečanje ostareli starejši občani, v Rožni dolini in Trnovem, kjer so pripravili bogate kulturne programe in se bi lahko naštevati. Naj ob tem še omenimo, da je bil ta dan nadvse pomemben tudi za 1095 mladih solarjev, katerim so njihovi starejši vrstniki zavezali pionirsko rutico in poveznili pionirsko kapo — postali so Titovi pionirji.

ČESTITKA FRANCU LESKOŠKU — LUKI

Življenjska pot člana Sveta federacije Franca Leskoška-Luke, ki v teh dneh praznuje visok življenjski jubilej — 80-letnico, je bila vseskozi bogata z revolucionarnim delom, da bi to težko strnili v nekaj besed. Vsa svoja prizadevanja je posvetil borbi za osvoboditev delovnih ljudi in za pravico, da sami odločajo o svoji usodi, za osvoboditev jugoslovanskih narodov, njihov gospodarski, družbeni in kulturni razvoj.

nih interesnih skupnostih — skratka povsod, kjer živimo in delamo.

Občani te ljubljanske občine predstavljamo sicer droben kamenček v mozaiku mogočne strukture naše samoupravne socialistične družbe, vendar si lahko dovolimo toliko samozavesti, z ugotovitvijo, da brez tega našega, čeprav skromnega prispevka, slika ne bi bila popolna.

(Iz slavnostnega govora podpredsednika občinske skupščine Franca Krumbergerja)

Čestitke in dobre želje Angele Miklavc-Mami, neumorni družbenopolitični delavki in materi padlih treh sinov.

OBVESTILO

NA DECEMBRSKI SEJI VSEH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE BODO DELEGATI OBRAVNAVALI PREDLOG MESTNEGA IN OBČINSKEGA STATUTA; PREDLOG OBČINSKEGA STATUTA BO IZŠEL V OMEJENEM ŠTEVILU IZVODOV V PRVI POLOVICI DECEMBRA. POSREDOVAN BO DELEGATOM, Z DOLOČENIM ŠTEVILOM IZVODOV PA BODO RAZPOLAGALE TUDI DELOVNE ORGANIZACIJE IN KRAJEVNE SKUPNOSTI!

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Na novembrski seji vseh treh zborov višje rožilo o izvajanju delegatskega sistema in uredničenju delegatskih odnosov v skupščini občine v obdobju od aprila 1974 do aprila letošnjega leta. Mandatno obdobje se je že prevesilo proti koncu, saj teče sedaj že četrto, to je zadnje leto, prvih delegacij.

Poročilo o delu delegatov in delegacij, ki je bilo objavljeno v prejšnji številki našega glasila, je bilo sprejeto in potrjeno, saj je v njem zajeto vse, kar so delegati v tem triletnem obdobju delali in naredili, kako vestno so hodili na seje skupščine in kje so pomanjkljivosti v njihovem delu.

Prav gotovo je bilo delo prvih delegatov najtežje, saj so se morali boriti z začetnimi, otroškimi boleznimi delegatskega sistema, ki kakor vsaka nova stvar, ni mogel uiti tej fazi razvoja. Prav gotovo bomo pomanjkljivosti, ki jih je pokazalo začetno razvojno obdobje, lahko nadomestili in popravili. Precej se bo treba zavzeti za to, da bodo imeli delegati dovolj možnosti izobraževanja, saj je marsikje »zaškripalo« ravno zaradi preslabega poznavanja osnov delegatskega sistema. Res je, da so se tisti, ki so svojo delegatsko nalogo vzeli dovolj resno, lahko izobraževali sami, vendar pa je pomoč strokovnjakov na tem področju nepogrešljiva.

Nedelavnost delegacij se je pokazala predvsem v bazi, saj delegati, ki pridejo na seje samo zato, da lahko rečejo, da so bili prisotni, nikakor ne morejo zadovoljivo opravljati svoje naloge. Verjetno je res nekaj na tem, kot je dejal eden

OZDRAVLJENE »OTROŠKE BOLEZNI« DELEGATSKEGA SISTEMA?

izmed razpravljalcev, da bi delegati morali biti prostovoljci in ne tisti, ki nalogo delegata prevzamejo samo zato, ker niso dovolj pogumni, da bi rekli ne, ko so bili izvoljeni v delegacijo.

Delegati — in to vsi — bi se morali zavedati, da je njihovo delo politično odgovorno in ne bi jim smelo biti vseeno, kaj ljudje mislijo o njihovem delu. Povsod se pojavlja kopica drobnih problemov, ki občane neposredno prizadevajo, pa vendar izgleda, kakor da se za le-te nihče ne zmeni in jih nihče ne rešuje. Res je tudi, da je stik med izvršilnimi organi in bazo premajhen, da se delegati s težavami obračajo naravnost na predsedstvo skupščine občine na njenih sejah, lahko pa bi marsikatero od teh drobnih — a nikakor nepomembnih težav — rešili že prej in pripravili gradivo za skupščino.

Prav tako bo nekaj resnice tudi na tem, da se nekatere delegacije počutijo »podrejene« in ne

najdejo dovolj poguma, da bi tisto, kar jim »leži na srcu« povedale tudi na skupščini. Tako ostajajo nerešena nekatera pomembna vprašanja, ki bi praviloma zaslužila vso pozornost.

Delegati morajo živeti v svoji sredini in poznati problematiko svoje baze, da bi lahko uspešno opravljali svojo odgovorno nalogo. Prav tako bi morda delo delegacij bolje zaživelo, če bi lahko upoštevali svojo teritorialno pripadnost. Združevanje prebivališča in dela delegacij bi marsikdaj pomagalo rešiti vprašanja o stvarih, ki drugače ne morejo najti poti do tistih organov, ki bi lahko pomagali.

Naj se še enkrat povrnemo k vprašanju dela delegatov oziroma njihove nedelavnosti. Dejstvo je, da so delegati večinoma občani — delovni ljudje, ki morajo poleg svoje delovne obveznosti, družine in reševanja svojih osebnih težav delovati še v delegaciji. Dan ima pač samo 24 ur in zato marsikateri od delegatov težko ali pa sploh ne uspe prebrati vseh materialov, ki jih najde na svoji mizi. V tem primeru njegovo delo prav gotovo ne more biti tako kakovostno, kakor bi pričakovali, kar je seveda velika škoda v izvajanju delegatskega sistema. Delegat pač ne more stališč predati naprej v bazo, če niti sam ni dovolj seznanjen z njimi in ne pozna problematike, ki bi jo moral obravnavati.

Kljub vsem tem začetnim težavam pa lahko rečemo, da je delegatski sistem v naši samoupravni družbi zaživel in vsaj v veliki večini, če že ne povsem, opravil zadane naloge.

MOJCA KAUCIČ

Objavljamo posnetek seminarja, ki ga je za širši politični aktiv naše občine pripravil pred časom občinski komite ZKS. Sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franc Šetinc je podal izčrpen in tvoren uvod o študiji Edvarda Kardelja »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«. Številni razpravljavci pa so uvodno besedo dopolnili s prizadevanji in problemi, s katerimi se v vsakodnevnem delu srečujejo v družbenopolitičnem delovanju.

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZKS LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

AKCIJSKA ENOTNOST KOMUNISTOV

V prvi polovici decembra se bo na zadnji seji tega mandata sestala občinska konferenca ZKS Ljubljana Vič-Rudnik. Člani bodo temeljito pretresli kot osrednjo točko dnevnega reda oceno družbenopolitičnih razmer in aktivnosti komunistov v občini v iztekajočem se mandatnem obdobju.

Nesporno obstaja ugotovitev, da je v tem štiriletnem obdobju občinska organizacija Zveze komunistov dosegla pomembne rezultate tako pri razvijanju samoupravnih odnosov, delegatskega sistema materialne graditve na področju gospodarstva in sistema materialne graditve na področju gospodarstva in družbenih dejavnikov kot tudi pri oživljanju dela drugih družbenopolitičnih organizacij v občini.

V tej številki objavljamo kandidatno listo članov občinskega komiteja, ki bo novoizvoljeni konferenci predlagana v izvolitvi.

PREDLOG KANDIDATNE LISTE ZA KOMITE OBČINSKE KONFERENCE ZKS LJUBLJANA VIČ-RUDNIK

DARKO PEROVŠEK	OO ZKS KOLEZIJA
VASJA BUTINA	OO ZKS SOZD
	MERCATOR —
	DELOVNA SKUPNOST
ANA-MARIJA DERGANČ	OO ZKS
	ILIRIJA-VEDROG
IVO STARIN	OO ZKS KRIM-RUDNIK
STANE FLORJANČIČ	OO ZKS ZAVOD ZA
	SLEPO MLADINO
ZOFKA KREK-KLEMEN	OO ZKS MALČI BELIČ
JOŽE MODIČ	OO ZKS TOMIŠELJ
FRANC NAGODE	OO ZKS
	POLHOV GRADEC
BRANKO PEČAN	OO ZKS ZVEZA
	ORGANIZACIJA
	ZA TEHNIČNO
	KULTURO SRS
EMERIK PETERKA	OO ZKS POSTAJA MILICE
	VIČ
IRENA ŠKABAR	OO ZKAS ZDRAVSTVENI
	DOM LJUBLJANA
	TOZD VIČ-RUDNIK
JANEZ TRČEK	OO ZKS HOJA — TOZD
	STAVBNO MIZARSTVO
PAVEL ZDEŠAR	OO ZKS TOBAČNA
	TOVARNA
	TOZD PROIZVODNJA

JAVNA ZAHVALA

Dne 8. oktobra smo na Kureščku pri Ljubljani preživeli borci II. SNOUB Ljube Šerčerja skupaj z delovnimi ljudmi, občani in mladino občine Ljubljana Vič-Rudnik ter pripadniki enote JLA, ki nadaljuje tradicije naše brigade, svečano proslavili 35. obletnico ustanovitve brigade.

To je bila veličastna manifestacija, ki je visoko ocenila dosežke borcev II. SNOUB Ljube Šerčerja tako na njihovi bojni poti v toku naše revolucije, kot v povojni izgradnji naše socialistične družbe.

Veliko zaslugo za zelo lepo organizirano in izvedeno proslavo imajo:

- skupščina in izvršni svet občine Ljubljana Vič-Rudnik;
- vse družbenopolitične organizacije občine Ljubljana Vič-Rudnik;
- občinski štab TO skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik z enoto TO iz KS Golo in KS Ig;
- krajevni skupnosti Golo in Ig;
- ženski pevski zbor Horjul;
- moški pevski zbor Ig;
- osnovna šola »Ljube Šerčerja«;
- enote JLA iz Postojne, ki nadaljujejo tradicijo II. SNOUB Ljube Šerčerja;

Zato se odbor II. SNOUB Ljube Šerčerja v imenu vseh borcev iskreno zahvaljuje vsem zgoraj naštetim, kakor tudi vsem drugim, ki so na kakršenkoli način doporinili uspehu naše skupne proslave.

Posebno pa se še zahvaljujemo:

- tovarišu Viliju Beliču, predsedniku skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik;
- tovarišu Francu Martincu, predsedniku izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik;
- tovarišu polkovniku Dragotinu Ožboltu, komandantu enote JLA, ki nadaljuje tradicije II. SNOUB Ljube Šerčerja.

Mi, borci II. SNOUB Ljube Šerčerja se bomo še vnaprej trudili, da bomo dosežke slavne narodnoosvobodilne revolucije prenašali na mlade.

PREDSEDNIK ODBORA
II. SNOUB LJUBO ŠERČER
MIHA BUTARA-ALEKS

STALIŠČA IN SKLEPI PREDSEDSTVA OK SZDL

O PROBLEMATIKI BORCEV NOV

Ocena o organiziranosti in delovanju organizacije ZZZB NOV in njenega članstva je v celokupnem življenju in delu vseh družbenih dejavnikov v občini kot v krajevni skupnosti vidna in učinkovita. Na vseh ravneh so bile organizacije ZZZB NOV in njihovo članstvo vedno aktivne pri izvajanju vseh skupnih družbenopolitičnih akcij. Članstvo ZZZB NOV bo tudi v bodoče zavzeto vključeno v aktivnost družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti delovalo pri reševanju in utrjevanju razvoja družbenoekonomskega in socialističnega demokratičnega sistema. Organizacije ZZZB NOV bodo tudi v bodoče čvale in ohranjale pridobitve delavskega gibanja, narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije in spodbujale k prenašanju tradicij na mlade.

Svet za razvijanje revolucionarnih tradicij NOB pri OK SZDL naj čimprej izda program na področju poimenovanja šol, VVZ, ulic, trgov in naselij.

Nujno je sproti odstranjevati vse plošče, katerih vsebina napisov ni v skladu z našo NOB in socialistično revolucijo.

Svet za razvijanje revolucionarnih tradicij NOB aktivira odbor za povezavo z OŠ, ki naj skupaj z vodstvi osnovnih šol in srednjih šol izdelata program o pisanju šolskih nalog iz tematike NOB.

Pri krajevnih konferencah SZDL naj se organizirajo odbori za razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniško dejavnost NOB.

Družbeni dogovor o izgradnji spomenika »Pot spominov in tovarištva« je nujno dosledno izva-

pati ter že obstoječo pot čuvati. Vse organizacije združenega dela, v katerih je bilo močno organizirano predvojno revolucionarno delavsko gibanje (stavke, sindikati, vzajemnost ipd.) opozoriti, da to revolucionarno dejavnost oboležijo.

Spominska obeležja se v naši občini postavijo še povsod tam, kjer je to potrebno.

V najkrajšem možnem roku je potrebno vsa spominska obeležja, spomenike in grobišča vpisati v register zemljiške knjige. Pri uresničevanju koncepta ljudske obrambe in družbene samozščite so člani ZZZB NOV dolžni skupaj z drugimi dejavniki še naprej aktivno delovati in vgrajevati svoje izkušnje iz revolucije v razreševanje nalog s področja ljudske obrambe in družbene samozščite.

OK SZDL bo podpirala priza-

devanja OO ZZZB NOV, da se bodo tudi v bodoče vsa nerešena vprašanja borcev in VVI uspešno in zadovoljivo reševala. Na področju zdravstvenega varstva borcev in vojaških vojni invalidov niso sprejemljivi sporazumi, dogovori in predpisi, ki bi omejevali že dosežane pravice. Spričo čedalje slabšega zdravstvenega stanja in ostarelosti je nujno kvalitetno zdravljenje borcev in vojaških vojni invalidov. Njihove pravice je potrebno še širiti, nikakor pa ne zoževati.

Zdravljenje v posebnih ambulantah in dispanzerjih. Potrebno je zagotoviti kvalitetno zdravljenje ter to zdravljenje zagotoviti tudi borcem NOV po 9. 9. 1943 dalje.

Še vnaprej se bomo zavzemali za učinkovito reševanje problemov materialnega značaja. Dodeljevanje stalnih priznavalnin, občasnih in enkratnih denarnih pomoči iz sredstev proračuna občinske skupščine.

Vprašanje pomoči ostarelim, osamelim in bolnim udeležencem in vojaškim vojni invalidom je naša trajna naloga. Izgradnjo novega doma upokojencev in dograditev v naši občini je potrebno pospešiti, ker bodo s tem doseženi boljši pogoji za

varnost teh borcev in VVI. Ker pa je minulo delo borcev in VVI ocenjeno tako, da njihova varstvena pokojnina ne zadošča za plačilo oskrbnine v domovih, bo le tem nujno zagotoviti denarna sredstva za kritje plačila oskrbnine.

Stanovanjski problemi borcev in VVI še vedno obstajajo in bodo tudi v bodoče. Saj borci in VVI še vedno žive v neprimer- nih, slabih stanovanjih, v visokih nadstropjih, brez dvigal, zato so potrebe po zamenjavi stanovanj precejšnje.

Velike so potrebe po dodeljevanju posojil za popravila stanovanjskih hiš in stanovanj za udeležence NOB in VVI. Predvsem so to borci s posejeli. Ker so dosedanja razpoložljiva sredstva minimalna in nezadostna, je potrebno to dopolniti s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada.

Izdajanje lokacijskih in gradbenih dovoljenj za gradnjo stanovanjskih hiš udeležencem NOV v zadnjih okoliših se vleče v nekaterih primerih tudi po nekaj let. Izdajanje potrdil, da za investicijsko vzdrževanje stanovanjskih hiš ni potrebno gradbeno dovoljenje, pa traja nekaj mesecev. Zaradi takega reševanja upravnih organov občinske skupščine v zadnjih letih večje število borcev NOV odobrenega posojila ni uspelo izkoristiti. Dogovoriti se z IS Sob, da vse tovrstne prošnje hitreje rešujejo.

V KS JE PREDVOLILNA AKTIVNOST ZADOVOLJIVA, V TOZD PA NE

Občinska konferenca SZDL občine Ljubljana Vič-Rudnik dokaj uspešno vodi predvolilno aktivnost v krajevnih skupnostih, kajti doslej so že malodane vse krajevne skupnosti evidentirale možne kandidate in popisnice poslale OK SZDL, je dejala podpredsednica OK SZDL Pepca Oprešnik.

Akcija se je pričela spomladi

Spomladi so se zbrali vsi predsedniki krajevnih konferenc SZDL v Polhovem gradu, kjer so jih predstavniki OK SZDL seznanili s predvolilnimi nalogami, pred začetkom poletja pa so predstavniki OK SZDL obiskali vse krajevne skupnosti in družbenopolitične aktivne seznanili z nalogami za pripravo volitev, med drugim tudi imenovanje kadrovske-koordinacijskih komisij, ki bodo izvedle evidentiranje vseh možnih kandidatov. Podpredsednica Oprešnikova je poudarila, da je spomladi akcija dobro stekla, ustavilo pa se je ob začetku poletnih počitnic, ki so delovale kot zavora, tako da je bila v jeseni potrebna ponovna spodbuda vsem krajevnim skupnostim, ki dotlej še niso opravile evidentiranja. V ta namen je OK SZDL sklicala posvet vseh predsednikov in sekretarjev KK SZDL, kako naj izpeljejo evidentiranje, oblikujejo delegacije za občinsko skupščino in samoupravne interesne skupnosti. Dosedanja praksa delegatskega sistema je pokazala, da ta sistem ne deluje dobro zlasti v samoupravnih interesnih skupnostih. Doslej so bile v KS izvoljene ve-

činoma splošne delegacije za SIS, izvoljeni delegati v posamezni delegaciji pa so si razdelili »resorje«, po en delegat za vsako SIS.

Novosti v oblikovanju delegacij

Po novem bodo v KS in delovnih organizacijah lahko izvolili za posamezne SIS posebne delegacije, za druge eno splošno delegacijo, kot je bilo doslej, ali eno delegacijo za dve ali več SIS, le-te se imenujejo posebno-skupne delegacije.

Oktobra je bila razširjena konferenca OK SZDL z družbenopolitičnim zborom občinske skupščine, na njej so med drugim ocenili delo delegatskih skupščin v preteklih treh letih in dosedanja predvolilno aktivnost.

O izpolnjevanju nalog v krajevnih skupnostih se je podpredsednica Oprešnikova pohvalno izrazila, škriplje le v nekaterih velikih KS.

Osnovne organizacije sindikata vspodbuditi!

Na drugi strani pa je sekretar občinskega sindikalnega sveta Janez Kremžar nezadovoljen z delovanjem osnovnih organizacij sindikata v delovnih organizacijah. Doslej je le 40 odstotkov delovnih organizacij poslalo popisnice evidentiranih kandidatov. Spomladanska akcija občinskega sindikalnega sveta je naletela na zelo majhen odziv, tako da je bila potrebna septembra ponovna spodbuda. Tudi na odborih posameznih dejavnosti so jih spodbujali, da bi pospešili kadrovske priprave. Te kontinuirane akcije občinskega sindikalnega sveta v jesenskem času so bile bolj uspešne, saj po zagotovilih, ki prihajajo iz delovnih organizacij, lahko v bližnji prihodnosti pričakujejo popisnice z evidentiranimi kandidati.

Pri oblikovanju delegacij za SIS lahko po besedah sekretarja Kremžarja pričakujemo oblikovanje splošnih delegacij, le inštituti bodo za raziskovalno SIS oblikovali posebne delegacije.

Do petega decembra bodo končali seje vseh odborov posameznih dejavnosti sindikata, na katere bodo vabili tudi predsednike osnovnih organizacij sindikata. Predstavniki OSS bodo obiskali delovne organizacije zaradi uresničevanja zakona o združenem delu, spodbudili pa bodo tudi tiste, ki s predvolilno dejavnostjo še zaostajajo.

pripravljamo se na volitve

O tem, kako se v posameznih delovnih organizacijah v resnici pripravljajo na volitve, smo povprašali predsednike, oziroma sekretarje nekaterih osnovnih organizacij sindikata.

Pri Hoji so že opravili evidentiranje vseh možnih kandidatov, niso pa še oblikovali delegacij. Predvidevajo, da bodo imeli tako kot doslej splošno delegacijo za samoupravne interesne skupnosti.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Veterinarske fakultete je dejal, da so že evidentirali možne kandidate. Oblikovali so tudi že delegacije, za SIS vzgoje in izobraževanja bodo oblikovali posebno delegacijo.

Evidentiranje bodo pri Žičnici končali do konca meseca novembra. Delegacij še niso oblikovali. Za SIS nameravajo imeti splošno delegacijo.

Predsednica osnovne organizacije sindikata na osnovni šoli Vič uspešno vodi predvolilno aktivnost. Evidentirali so že vse možne kandidate, se pogovarjali z njimi in jih seznanjali z dolžnostmi, ki jih čakajo po izvolitvi. Popisnico z evidentiranimi kandidati bodo poslali občinskemu sindikalnemu svetu do konca novembra.

Edina delovna organizacija, ki smo jo izbrali za ta kratek pregled, pa ni še ničesar storila za pripravo prihodnjih volitev, je KIP. Na vprašanja je odgovarjala sekretarka OO sindikata in povedala, da dokler ne pride predsednik OOS ne more ničesar storiti, le-ta je trenutno bolan. Nič ni povedala, zakaj doslej niso ničesar storili.

DRUŽBENE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

KOLEKTIVNI ČLANI ZSMS

Celovitost vzgojno-izobraževalnega procesa, idejnopolitične usmeritve in rekreacije mladega človeka ni omejena samo na proces pouka v šolskih ustanovah, temveč je sestavni del vseh procesov tako imenovane izvenšolske dejavnosti mladih.

Oblike izvenšolske aktivnosti mladih se odražajo na različnih področjih: političnem, športnem, kulturnem... Pomembno vlogo vključevanja mladih v aktivno delo predstavljajo specializirane organizacije s svojimi programi, kot so: Zveza kulturnih organizacij, Zveza organizacij za tehnično kulturo, ZTKO, Rdeči križ, Zveza tabornikov, Gasilska zveza, Počitniška zveza, Planinska zveza...; vsaka izmed teh organizacij izraža določeno sfero interesov v okviru naše družbe. S svojim delom, izdelanim programom, politično in družbeno opredelitvijo teh programov je ovrednoten in upravičen obstoj vsake izmed teh organizacij.

V okviru ZSMS, kot vzgojne organizacije mladih, imajo družbene organizacije in društva (v nadaljevanju DO-D) posebno vlogo in pomen. V teh organizacijah se združujejo mladi na osnovi lastnih interesov in hopenj; prav to je pomembno pri usmerjanju mladih v vzgojnem procesu v duhu samoupravnega socializma. V njih se oblikuje mladostnikova osebnost, nepriljeno skladno ob zadovoljevanju njihovega lastnega interesa.

Na OK ZSMS deluje koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva. Vanj delegirajo svoje delegate vse občinske asociacije DO-D. Na ta način je

odboru samemu omogočeno, da je seznanjen s problematiko posameznih DO-D.

Problematika DO-D in predvsem njih opredelitve, kot kolektivnih članov ZSMS, je zelo pereča. Zato smo se na OK ZSMS odločili obravnavati to problematiko na svoji 2. seji, ki je bila aprila letos. Na tej seji smo sprejeli stališča, ki naj bi bila vodila za naše enotnejše delovanje.

Nekoliko manj uspešno je bila izvedena javna razprava o isti problematiki, ki naj bi bila na pobudo Republiške konference ZSMS po vseh osnovnih organizacijah in tudi v družbenih organizacijah in društvi. Žal rezultatov in ocen javne razprave nismo dobili iz vseh sredin, zato smo morali izdelati bolj enostranske zaključke.

Največji problem pri dosedanjem delu koordinacijskega odbora je bila nezainteresiranost nekaterih občinskih asociacij DO-D in tudi nepripravljenost in nevestnost delegatov. Zato se je koordinacijski odbor odločil, da v naslednjem trimesečju izpelje približno osem problemskih »okroglih miz« po posameznih področjih naše občine. Tu naj bi obravnavali probleme, ki nastajajo pri delu in vključevanju mladih v delo, sodelovali naj bi predstavniki DPO s terena, predstavniki bližnjih DO-D, člani OO ZSMS in člani koordinacijskega odbora. Na ta način želimo zainteresirati mlade za delo in tudi za pravilno izgradnjo mladincev v bodočega samoupravljalca.

ALOJZ TOMC

MARKO GOLOBIČ — PREDSEDNIK OK ZSMS:

»OKREPITI VLOGO MLADIH IN NJIHOVE ORGANIZACIJE!«

»Biti član mladinske organizacije ne pomeni samo združitve z ostalimi mladimi ljudmi in organizacijo. To pomeni tudi obvezo, da si kot mlad človek po svojih močeh in sposobnostih prizadeva za hitrejši razvoj naše družbe, da je ustvarjal član naše samoupravne skupnosti, je mladincem, pionirjem in pionirkam v uvodni besedi v prvi — posebni številki glasila občinske konference ZSMS Vič-Rudnik zapisal njen predsednik Marko Golobič. Prva številka glasila »Naš korak« je posebej namenjena vsem tistim, ki letošnjo leto vstopajo v mladinske vrste. Z Markom sva se dolgo časa pogovarjala o vsem, kar zadeva mladince, njihovo organizacijo, njen pomen in njeno delo — tako kot je in tako kakršno bi moralo biti.

— Katera naloga je trenutno v ospredju, če se ozreva na dolgo vrsto vseh nalog, ki jih mladinska organizacija ima?

»Prav gotovo je trenutno najpomembnejša razprava o knjigi Edvarda Kardelja Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Njeno vsebino bi moral dobro poznati vsak mladinec in v ta namen smo že organizirali seminar ter pozvali tudi osnovne organizacije k sodelovanju pri podrobni obravnavi njene vsebine. Na vsak način se je treba dogovoriti o vlogi mladih v našem političnem sistemu ter natančno opredeliti njihovo vlogo pri sodelovanju v procesih samoupravnega odločanja. Prav tako je treba spremeniti odnos mladincev do SZDL, da bi ne bili le zunanji opozovalci, temveč njihovi tvorniki člani. Več pozornosti moramo posvetiti delu z mladimi delegati, ki jih je kar četrtina v našem delegatskem sistemu. Sprejeti moramo odgovornost za njihovo delo in se truditi, da bi bilo čimbolj kakovostno.«

V delovnih organizacijah spremeniti odnos do OO ZSMS

— Kaj pa delo osnovnih organizacij? So le-te dovolj aktivne, da bi lahko izvedle vse tiste naloge, ki so jim bile in ki jim še bodo poverjene?

»S tem je pa tako: nekatere so, druge niso. Predvsem je treba spremeniti odnos

do mladinske organizacije v organizacijah združenega dela in pa seveda v šolah ter obenem dati mladim tisto mesto, ki jim pripada. Iti moramo na novo usmeritve, da bi lastnega jaza ne iskali samo znotraj organizacije, ampak bi šli v široko dejavnost.

Pospešiti reformo srednjega šolstva

— Ko že govoriva o delu šolskih aktivov, bi bilo prav, da se malo ozreva še na osrednje usmerjeno izobraževanje, ki mladince v šolah še posebno zadeva.

»Na vsak način je treba reformo srednjega šolstva pospešiti, vendar je to delo zahtevno. Spreminjanje mora biti kakovostno in ni dovolj le zamenjava tabel na srednješolskih zgradbah. Prav gotovo je

idejna koncepcija dobra, v praksi pa je bilo do sedaj premalo zavzetosti, tako v OZD kakor tudi v samih šolskih aktivih. Pa tudi družbeno politične organizacije v občini so do sedaj temu vprašanju posvečale premalo pozornosti.«

— Glede na bližnje volitve prav gotovo ne morem mimo vprašanja o evidentiranju mladih in kako se le-ti na volitve pripravljajo. Se pri tem delu srečujete v občinski konferenci ZSMS s številnimi težavami?

»Moram reči, da se vse osnovne organizacije na volitve pripravljajo, vendar imamo z nekaterimi od njih slabe stike. Mladinske organizacije so postopek evidentiranja večinoma speljale skupaj s sindikati in moram poudariti, da sta številno

struktura kandidatov ugodni, kar pa seveda še ni zagotovilo za kakovostno in odgovorno delo. Mlade je na vsak način treba seznaniti z možnostmi in funkcijami v našem delegatskem sistemu, ter z delom organov, v katere so delegirani. Pripomnim naj še to, da je precej več delegatov za delo v samoupravnih interesnih skupnostih kakor za delo v sami skupščini. Poseben problem so dijaki, ki bi sicer pri delu v skupščini radi sodelovali, vendar pa kmalu za tem, ko so dovolj stari, da dobijo volilno pravico, končajo šolanje.«

Mladinska organizacija se mora uveljaviti kot družbenopolitična sila

— Deseti kongres ZSMS se hitro bliža. Kako potekajo priprave na ta pomembni dogodek?

»Sprejeli smo že akcijski program in za osnovo aktivnosti smo prevzeli Kardeljevo knjigo. Predvsem je pomembna uveljavitev mladinskih organizacij kot družbeno političnih organizacij in pa ustvarjanje zavesti, da je prisotnost mladincev v delegatskem sistemu naša nujnost. Prav tako lahko o nujnosti govorim pri širjenju naših vrst.«

— Težko bi našli kakšno področje dela, ki se lahko pohvali s tem, da se v svoji aktivnosti ne srečuje s težavami. Kakšne so vaše?

»Predvsem nas pestijo kadrovske težave, ki so stalno prisotne. Velik del »krivde« za to nosi prekratek mandat naših delegatov. Le-ta je namreč samo dve leti in po preteku te dobe delegat preneha z delom, kar se predvsem pozna na kontinuiteti dela. Kadre sicer ves čas dopolnjujemo in jih izobražujemo, saj v srednjih šolah dobijo premalo osnovnega znanja, vendar kljub temu težko stopamo v korak s težavami, ki jih prinaša prekratek mandatni rok. Pa naj povem še to, da bomo kmalu rešili problem, ki nas že dolgo tare. Po šestih letih čakanja bomo končno dobili nove prostore, ki jih že pripravljajo — tri nove pisarne, ki nam bodo precej olajšale delo in rešile prostorsko stisko občinske konference ZSMS Ljubljana Vič-Rudnik.«

MOJCA KAUCIČ

PREDSEDSTVO OK SZDL O PROBLEMIH TELESNE KULTURE

POMEMBEN KORAK KLJUB TEŽAVAM

Telesna kultura se je v minulih letih družbeno uveljavila, čemur so botrovala aprila 1973. leta sprejeta stališča in sklepi predsedstva RK SZDL o nadaljnjem razvoju telesne kulture pri nas. Skoraj triletna izkušnje delovanja novoustanovljenih SIS za telesno kulturo na ustay-nih temeljih že dajejo osnovo za objektivnejšo oceno le-tega.

Delegatski sistem v TKS zadovoljivo zaživel

Tako se lahko najprej pomudimo okrog delovanja delegatskega sistema v TKS, ki ni zadovoljivo zaživel, kar pomeni veliko oviro pri delu skupščine in njenih organov. Splošne delegacije SIS se neredno ali sploh ne sestajajo, kljub izredno pomembnim vprašanjem telesne kulture. Nasprotno pa so posamezne delegacije in delegati stalno aktivni, vendar so ti še v precejšnjem številu.

Prisotnost KS se je v veliki meri popravila šele ob izdelavi srednjeročnih programov, kjer so le-te vnesle svoje potrebe, pomehko pa tudi želje po razvoju športno rekreacijskih in telesno vzgojnih pogojev. Prisotnost TOZD pa je preveč odvisna od aktivnih posameznikov ali manjših skupin. Vse premalo je čutili zainteresiranost celotnih kolektivov, razen nekaterih izjem. Zbor uporabnikov bo moral v bodoče tudi ločeno zasedati in temeljitej pretrasti in sooblikovati program telesne kulture na področju občine, mesta in republike. Ugotovitve iz analize kažejo, da so delegati iz KS in TOZD manj aktivni, torej prevladujejo interesi izvajalcev tako v delu skupščine, kbt v njenih organih. Vpliv izvajalcev pa je še bolj izrazit v vrhunskem športu. Pretežno »izvajalski« značaj skupščin in njihovih organov pa bo mogoče preseči s temeljitimi ka-

drovskimi pripravami za volitve v letu 1978.

Manjša zavzetost do telesne kulture je morda tudi posledica tega, da telesnokulturno področje ni vključeno v neposredni skupščinski sistem občine.

Potrebno pa je vendar ugotoviti, da je v naši občini povezava z občinsko konferenco SZDL, občinskim sindikalnim svetom in občinskim komitejem ZKS zelo dobra, pa tudi z nekaterimi organi občinske skupščine. Za večjo povezanost z drugimi SIS v občini pa bo nujno vložiti več naporov. Vendar bi ta povezava morala zaživeti že v KS in OZD, ko se obravnavajo programi SIS. Potreba je tudi po boljši povezavi strokovnih služb za SIS.

Poleg kadrovskih priprav bo potrebno čimprej pristopiti k spremembam samoupravnih aktov, jih uskladiti z zakonom o združenem delu, dograditi akte v smislu priporočil MK SZDL, kar bo omogočilo formiranje in delovanje posebnih delegacij za skupščino TKS (in druge SIS) in ZTKO povsod tam, kjer so kadrovske in drugi pogoji za oblikovanje takih delegacij.

Problematika je še vedno premalo prisotna v bazi

Ocena samoupravnih odnosov v TKS SRS je dobra in se še izboljšuje. Vzrok je v odgovornejšem pristopu, saj gre za 60 občin — ustanoviteljev. Problematika celotne Slovenije pa je

vendar premalo prisotna v bazi, obratno pa se kljub vrsti rešitev (množičnost, vrhunski šport) v zadnjem času pogreša sistemsko, enotno reševanje nekaterih vprašanj, ki so tudi za vse pereča (objekti, kadri) in jih čutimo predvsem v občinah.

Zveza telesnokulturnih organizacij (ZTKO), kot asociacija izvajalcev našega programa je bila ustanovljena februarja letos. Po dogovorjeni politiki razvoja telesne kulture (portoroški sklepi) so njena temeljna področja vzgojnovarstveni zavodi in osnovne šole. Tu VVZ prav gotovo prednjačijo, saj imajo do telesne kulture pozitiven in ustvarjalen odnos, medtem ko tega za osnovne šole ne moremo trditi. Osnovne šole le s težavo in prepočasi prevzemajo nove usmeritve v telesni kulturi. Čeprav so v vseh OŠ šolska športna društva v okviru katerih se odvijajo razna tekmovalna, pa je telesna vzgoja v OŠ še vedno predmet, ne pa odnos do mladega človeka, ki odrasča. Telesna vzgoja bi morala biti v šolskem programu sestavni del vseh aktivnosti vzgojno izobraževalnega sistema.

Telesnokulturne skupnosti vseh ljubljanskih občin imajo v svojem delovanju tudi nalogo, usklajeno skrbeti za razvoj celotne telesne kulture v Ljubljani. TKS Ljubljana, kot izvedena skupnost temeljnih samoupravnih skupnosti v občinah, naj bi bila mesto dogovarjanja in sporazumevanja za hitrejši, enakomerni in enakovrednejši razvoj telesne kulture v celotni Ljubljani. Že groba ocena samoupravnih odnosov na tem nivoju ni zadovoljiva, analiza štiriletnega obdobja pa kaže tudi na resnejše odklone in poizkuse po ohranitvi starih odnosov. Prevladujoč je vpliv izvajalcev, predvsem v tako

imenovanem vrhunskem športu. Prisotna so manevriranja s finančnimi postavkami skupnega programa za vsako leto, vodenja usklajevanja, ki ga v pravem pomenu med skupščinami občinskih TKS ni.

Ob tem lahko spregovorimo še nekaj o vrhunskem športu, ki je dostikrat predmet razprav. Sklepi, sprejeti na skupščini TKS SRS v Portorožu in dogovori o vrhunskem športu so bistveno spremenili odnose v telesni kulturi, zlasti na področju vrhunškega športa in tekmovalne dejavnosti. Zoženo je število športnih panog, tako da le v nekaterih prioritetnih športnih panogah stremimo doseči vrhunske rezultate, spreminili so se tekmovalni sistemi in uvedeno je selekcioniranje otrok za vrhunski šport že od prvega razreda osnovne šole dalje.

Izdelati enotne kriterije financiranja

V Ljubljani je dogovorjenih 11 prioritetenih športnih panog, ki imajo tako za svoj razvoj vso podporo in zagotovljena sredstva. Ostale športne panoge, ki niso v mestni prioriteti pa spadajo v športno-rekreacijski sistem, zanje so na razpolago le omejena sredstva iz programa množične telesnokulturne dejavnosti, ki jo financira vsaka telesnokulturna skupnost posamezne občine preko Zveze telesnokulturnih organizacij v občini. Na predlog TKS Ljubljana Vič-Rudnik je bil uvrščen med prioritete športne panoge v Ljubljani namizni tenis, zavrtnjena pa sta bila predloga za uvrstitve odbojke in strelstva, zato je naša TKS ti dve panogi uvrstila v občinsko prioriteto.

O vseh teh vprašanjih pa so razpravljali tudi člani predsedstva OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik na svoji zadnji seji in predvsem podprli stališča, da kolikor v mestu ne pride do primerne medsebojnega

soglasja, je lahko skupščina TKS v posamezni občini polnomočna za nadaljnje uresničevanje njenih sklepov oziroma pobud, seveda glede na obstoječe pogoje. Pri vsem tem pa moramo izhajati zlasti iz masovnega in amaterskega športa predvsem tam, kjer so za to dane kadrovske in materialne možnosti, ki bi jih lahko še izboljšali glede na interese, ki vlada v naši občini. Prav tako se zavzemamo za razvijanje športno-rekreacijskih objektov in maksimalno koriščenje kakršnih koli sredstev v ta namen. Zato morajo biti opravljeni tudi ustrezni dogovori med izvajalci in uporabniki z namenom, da bi bili ti objekti dejansko izkoriščeni. Izdelati bo potrebno enotne kriterije za financiranje telesnokulturne dejavnosti, enotne za vse, ne glede na to, kdo to izvaja in kje. Kriteriji pa morajo biti opredeljeni glede na program dela posamezne organizacije, strokovno ovrednoten prek TKS ali ZTKO. Posebno vprašanje prav gotovo

predstavlja selekcija otrok v osnovnih šolah, za kar se ne navdušujejo zlasti prosvetni delavci, ki niso niti sodelovali pri sami izdelavi te selekcije, ki pa povzroča diferenciacijo že v osnovni šoli, kaj šele potem. Zato to nikakor ne moremo pozitivno ocenjevati.

Ob koncu razprave pa so člani predsedstva dali telesnokulturni skupnosti in Zvezi telesnokulturnih organizacij naše občine določeno priznanje, saj sta v dosedanem obdobju delovanja in v dokaj težkih pogojih naredili izreden premik naprej na področju telesne kulture. To potrjuje npr. tudi manifestacija, ki sta jo pripravila za dan mladosti, ki nam je predočila resnično široko in vsestransko telesno-kulturno dejavnost v naši občini.

Telesna vzgoja bi morala biti v šolskem programu sestavni del vseh aktivnosti

SAMOUPRAVNI IN DOHODKOVNI ODNOSI V SOZD MERCATOR

SKUPAJ V HUDEM IN DOBREM PO VLOŽENIH NAPORIH

Očitkov, ki so si jih v zadnjih letih izmenjali trgovina in proizvodnja, češ kdo koga redi in kdo pobira mastne dobičke, je bilo že toliko, da so se včasih med seboj proizvodne in trgovske organizacije opazovale izpod čela in nekako je bila ves čas prisotna misel, kdo je tisti, ki lepo živi na račun drugega. Proizvodnja je kazala na lepe dobičke pri posameznih proizvodih, mnogo večje kot pa so bili dobički proizvajalca. Trgovci pa so istočasno kazali na sladkor, olje in še vrsto socialnih artiklov, pri katerih so imeli pri vsakem kilogramu toliko in toliko izgube. Vsak je videl le svojo plat in bil vsaj v medsebojnih razgovorih prepričan v »zlato, obljubljeno deželo«, v kateri živi njegov sogovornik. Dejstvo je, da je trgovina dobičke izdelkov prelivala k tistim, s katerimi je imela izgubo zaradi zamrznjenih cen. Vsemu temu pa je sedaj odklenkalo. Računi bodo poslej jasni, saj bodo uveljavljeni dohodkovni odnosi, kar je uveljavil novi zakon o združenem delu. Poslej bosta proizvajalec in prodajalec stopala z roko v roki skozi cvetlične vrtove in koprive: dobiček bodo skupaj delili, enako pa tudi izgubo. Vsak bo dobil takšen delež, kot ga bo vložil, oziroma njega premo sorazmerje. Seveda bo vse skupaj zamotaneje pri takomenuvanih socialnih artiklih, torej tistih, ki jih država subvencionira, kot so mleko, sladkor, olje itd. Če bo država hotela cene teh artiklov še vedno držati na ravni, ki je nižja od dejanskih stroškov, bo morala trgovini oziroma skupnosti trgovine in proizvodnje plačati razliko med prodajno ceno in dejanskimi stroški in vsem, kar sodi h končni cen.

Dogovori segajo v leto 1975

Koraki, ki jih je naredil na tem področju Mercator, niso majhni. Čeprav je to delovna organizacija z izredno pestro in številčno bogato izbiro artiklov, so uvedli že marsikaj. Poglejmo, kako se uveljavljajo novi odnosi.

Vodja centra za obveščanje v Mercatorju VASJA BUTINA pravi: »Začetki sedanjega načina segajo v leto 1975. Tedaj je bil ustanovljen na pobudo Mercatorja iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne poslovne skupnosti. Takrat je bilo vse skupaj šele osnutek današnjih odnosov, ki so že v veliki meri uveljavljeni, vsaj na papirju, v praksi bodo pa po novem letu, na osnovi samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju in združenju dela in sredstev med proizvodnimi organizacijami in trgovskimi organizacijami združenega dela SOZD Mercator. Tedaj smo povabili iz vse Jugoslavije več kot 20 največjih partnerjev oziroma proizvajalcev. Sestavili smo več osnutkov, in bilo je nešteto razgovorov, končno pa je bil letos junija sprejet sedanji sporazum.

PREBERITE!

V delegatski prilogi te številke našega glasila lahko preberete informacijo o izvajanju zakona o združenem delu v delovnih organizacijah naše občine, ki jo je pripravila komisija občinske skupščine, ki to akcijo tekoče spremlja.

Ideja o vsem je šla skozi več faz. Najprej je bila ideja o fizični združitvi v KIT, nato pa smo mi izpadli iz te kombinacije in je bilo zato sklenjeno na osnovi dohodkovnih odnosov urediti medsebojna razmerja. Kako daleč smo v konkretnem izvajanju pove, da smo v septembru povabili naj pristopi k našemu sporazumu 180 delovnih organizacij. Tako se je priključilo 96, potem pa še 33 kolektivov. Tisti, katerim gre sedaj dobro tudi na račun drugih, pa nekako odlašajo in je vprašanje, če bodo sploh pristopili.

Na kakšnih osnovah je zasnovano sodelovanje? Vasja Butina: »Podpisnice so se odločile, da so cilji predvsem v največjem možnem razvoju in iz-

koriščenju proizvodnih in trgovskih zmogljivosti, večji poslovni učinkovitosti zaradi usklajenega delovanja, skupnem načrtovanju proizvodnje, blagovnega prometa na domačem in tujem trgu ter razvoja, čim boljšega zadovoljevanja potreb potrošnikov, povečanja dohodka proizvodnih in trgovskih organizacij, enakopravni delitvi skupnega prihodka, ustvarjenega v proizvodnji in bla-

Pogled v skladišče Mercatorja

govnem prometu in pri združevanju sredstev in odločanju o namenski uporabi združenih sredstev.

Odločili so se za skupno odgovornost

V Mercatorju oziroma novi skupnosti bodo poslej skupno nosili ves riziko skupnega poslovanja. Proizvodnja in blagovni promet se bosta usklajevala s skupnimi proizvodnimi in prodajnimi plani, ki bodo določali asortiman, količine in vrednost blagovnih skupin, ki jih bodo skupaj izdelali in prodali. Razširjena reprodukcija se bo usklajevala s skupnimi razvojnimi plani proizvodnje in trgovine. Med proizvodnimi organizacijami znotraj SOZD Mercator in zunaj nje ne bo nikakršne razlike pri uveljavljanju teh odnosov.

O nekaterih konkretnih rezultatih in ugotovitvah smo se pogovarjali s samostojnim referentom za dohodkovne odnose, to je TOLBUHIN BJEDOV. »Del proizvodnje ni zainteresiran za sodelovanje. Takoj so pristopili tisti, ki si obetajo koristi in izboljšanje položaja, medtem ko o tistih, ki jim gre dobro, ni ne duha ne sluha. Struktura blaga, ki ga prodajamo mi v Mercatorju, je pač takšna (ker prodajamo največ živila, saj imamo večino trgovin takšnih in pri nas ne prevladujejo veliki marketi, ki bi imeli le enega od oddelkov namenjenih živilom), da je pri tretjini proizvodov izguba. Cene hrani so zamrznjene, vsaj večidel. Marža je nespremenjena od leta 1971 in to je problem Mercatorja. Ker dohodka praktično ni, tudi ni bilo kakega posebnega interesa, da bi se na hitro združevali oziroma nam priključevali drugi. Treba je vedno namreč videti razliko med trgovino in trgovino-špecerijo. Prva je lahko visoko akumulativna in dobičkanosna, druga pa nikakor.

Niso redki, ki se sedanjim odnosom umikajo. To je fino izmikanje obveznostim oskrbnika. Proizvodnja prevečkrat premalo vidi, da mora trgo-

vina vlagati, če želi njihovo blago ponuditi. Vidijo le sebe in takšni so sedaj še ob strani.

Organi poslovne skupnosti ustanovljeni že v decembru

Vasja Butina pravi o sedanjem trenutku: »Zadali smo si, da bomo letos konstituirali organe poslovne skupnosti, 17 svetov blagovnih skupin in svet poslovne skupnosti. Vse to naj bo gotovo do sredine decembra. Seveda pa posameznih svetov sploh ne bo mogoče ustanoviti, ker ni nihče pristopil od proizvajalcev iz posamezne veje. Primer? Usnarji! Niti ena od teh organizacij se sploh ne oglasi, sploh nam niso niti odgovorili na pobudo. Mi bomo sprejeli skupne razvojne in prodajne plane za leto 1978 lahko le s tistimi, ki so že pristopili. Tako ne bi več sklepali klasičnih pogodb, ampak na osnovi dohodkovnih odnosov.

»Z vsemi največjimi dobavitelji, s katerimi trajno poslovno sodelujemo, se skušamo povezati na novi način,« ugotavlja Tolbuhin Bjedov. »Prodajamo 30.000 vrst izdelkov od 2500 dobaviteljev. Doslej so pristopili že nekateri veliki kot npr.: IPK Servo Mihalj, HP, Oljare Zvezda Zagreb, Emona (proizvodni del), SOZD Fructal, Žito, KŽK Kranj, Perutnina Ptuj, Carnex Vrbas, Ljubljanske mlekarne, Koestlin, Slovin, Radenska, Union, Tovačna tovarna Ljubljana, Ilirija Vedrog... Številni veliki pa niso pristopili, tisti, ki prodajo vse za med in jim gre dobro. To so: niti ena cementarna ni pristopila, Združenje sladkorja Beograd, Mitros, Kraš, Franck in del ABC (Mari-borske mlekarne).

Ob koncu decembra bodo izdelani proizvodno

Če bi hoteli namreč izračunati za vsak naš artikel ceno, bi morali imeti takšen računalnik, kot ga ima republiški računski center. Seveda je ponekod to možno izračunati, tam kjer imajo opravka le s sto ali pa tudi petsto proizvodi. Mi smo naredili 150 skupin izdelkov, ki ustvarjajo v proizvodnji različne stroške, kot imamo izkušnje v praksi. Trenutno je na posamezno izračunavanje pri nas še nemogoče misliti.

Kateri artikli »delajo« izgubo? »Pri sladkorju so naši stroški za petino večji kot pa je prodajna cena. Sladkorja pa prodamo 13 milijonov kilogramov — torej 13.000 ton. Pri žitaricah imamo 18 odstotkov nižjo prodajno ceno kot stroškovno, itn.« naštevajo v Mercatorju.

Vasja Butina opozarja tudi na pereč problem pomanjkanja normativov. »Pomanjkanje normativno priznanega potrebnega dela nam povzroča težave. Tudi še nekateri drugi normativi nam manjkajo in to na področju proizvodnje kot tudi trgovine. Posamične kalkulacije pa so lahko hudo nevarna zadeva. Svobodno ne moremo formirati cen, težave so pa tudi pri fakturiranju, saj predpisi to zelo natančno določajo in omejujejo potrebni maneverski prostor.

Kaj sledi iz vsega tega?

»Ker ni točnih kalkulacij, je ponekod zelo težko deliti izgubo oziroma dobiček. Če nekdo sodeluje pri ceni izdelka s svojo ceno proizvodnje s 70 odstotki, z 20 odstotki marže trgovina, je dobiček 10 odstotkov, se teh 10 odstotkov deli v razmerju 7 proti 2 in to dobiček izguba,« tolmači Tolbuhin Bjedov. »Udeležba v skupnem prihodu je namreč glede na stroške. Tisti odstotki, ki se delijo, v navedenem primeru je to 10, se delijo glede na tekoče in minulo delo. Za skupine moramo zato ugotoviti tekoče in minulo delo. Isto velja za rizik, oziroma izgubo.«

Potrošniški sveti vplivnejši

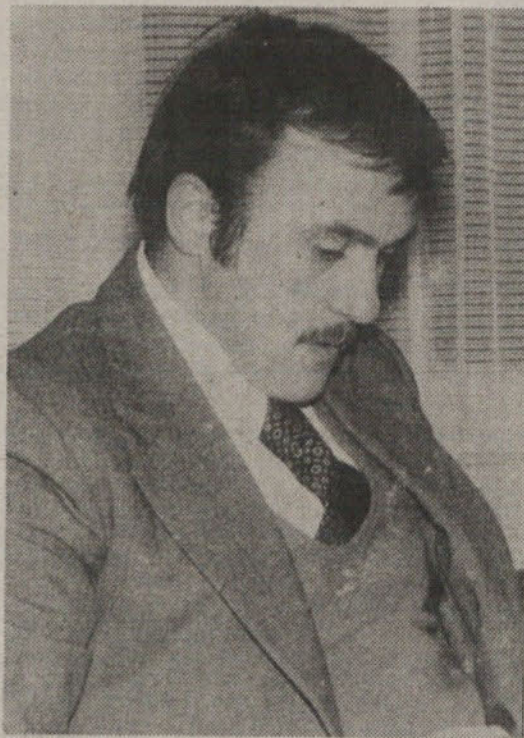
In kakšno vlogo bo imel pri vsem tem potrošnik?

»Obstoječi potrošniški sveti se bodo v vse to vklapljali. Sodelovanje s potrošniki pa bomo organizirali tudi preko SZDL in sicer tako, da bomo organizirali organe potrošnikov v skupnosti. Vpliv potrošnikov mora biti očitna na delovno organizacijo oziroma na vse tako proizvodne kot prodajne člane poslovne skupnosti. Verjetno bomo uvedli tudi sodelovanje potrošnikov pri dobičku, pri izgubi bi bilo to verjetno nemogoče, ki ga bomo ustvarili, torej pri tistih 10 odstotkih, ki jih navajamo sedaj kot primer. Kako bomo to uvedli, je težko reči, ker gre za razmišljanja. Nagrajevali pa ne bi po sistemu Zahoda zvestobo eni trgovski hiši, temveč bi moral kupec dobiti za vsak nakup določen delež dobička, pač sorazmeren z njegovim nakupom. Bodo morali to posebno markice? To je še prezgodaj govoriti,« pravi Vasja Butina.

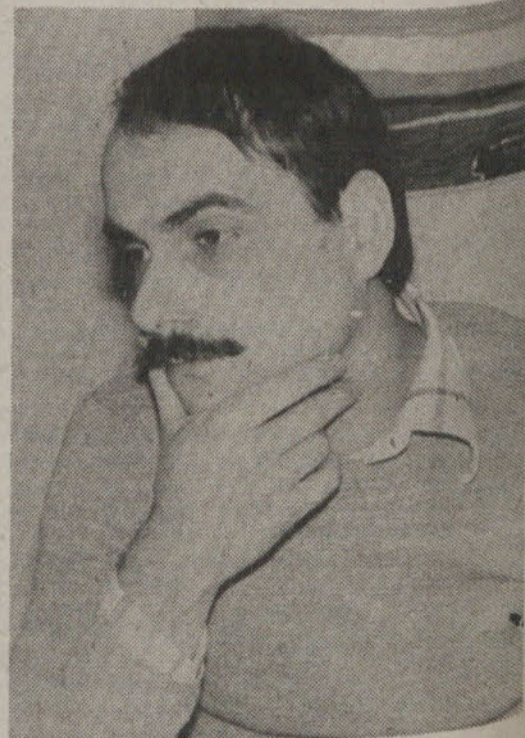
Po kakšnih skupinah blaga bodo izračunavali v Mercatorju poslej cene oziroma delali kalkulacije? Odločili so se narediti skupine za: osnovna živila, meso in ribe in izdelke iz njih, sadje in zelenjavo, začimbe in juhe ter praškaste proizvode, konditorske izdelke, pijače, mleko in mlečne izdelke, tobakne izdelke, pralna in čistilna sredstva, tekstilna konfekcija in metraža, perilo in trikotarja, tehnično blago in investicijski material, pohištvo, galanterija in pozamentarija, kozmetika, usnje in čevlji ter guma in zadnja skupina je papir. Če bodo potrebni pa bodo to seveda širili, vendar posameznih skupin niti niso praktično ustanovili (le na papirju), ker ni organizacij te stroke, ki bi pristopile.

»Kako bo vse skupaj teklo v praksi, pa je odvisno od ljudi, od nas vseh in naših prizadevanj,« poudarja Vasja Butina.

TEKST IN FOTO:
MILOVAN DIMITRIČ

Tolbuhin Bjedov

Vasja Butina

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST TOMIŠELJ

KRAJEVNA SKUPNOST UDARNIKOV

S prebivalci krajevne skupnosti Tomišelj, ene manjših v naši občini se je prijetno pogovarjati, pa ne le zaradi iskrivega humorja, ki preveva prebivalce štirih naselij: Brest, Strahomer, Tomišelj in Vrbljenje, temveč zaradi njihovega poleta, delavnosti, polnih glav načrtov in predvsem pridnih rok. Vsak od 850 prebivalcev je pripravljen zagrabiti za takšno ali drugačno delo, samo da bo nekaj narejenega, da bodo napredovali kot celota. Tudi odstotek, da je več kot polovica zaposlenih oziroma hodi v šolo, čeprav so od mesta odmaknjeni in na izrazito podeželskem predelu, pove veliko. Izrazito kmetijski predel nima niti enega industrijskega obrata, zato se ljudje vozijo na delo, neobdelane zemlje pa ni videti: vsa številna polja lepo obdelujejo in kmetijstvo kljub zaposlenim napreduje. Tudi to je eden odsevov te krajevne skupnosti, kjer živijo ljudje skupaj šele sedem let, prej pa so bili z Igom v KS IG—Tomišelj. Krajevni skupnosti Tomišelj bi lahko rekli tudi krajevna skupnost udarnikov, saj prebivalci pripovedujejo: cesto smo udarniško popravljali, gasilski dom udarniško gradili, elektriko udarniško, kulturni dom bomo udarniško... Poleg tega dajo zastoj še les: sedaj ta, potem oni. Nimajo marsičesa kljub marljivosti, pa kljub temu ne sipljejo na vse strani žvepla in ognja, kot to večkrat srečamo v posameznih sredinah, kjer pričakujejo vse na krožniku. Pa tudi izven same krajevne skupnosti je marljivost očitna pri delu v vseh organih: občinski skupščini, komiteju, pravcati simbol tega pa je kmetovalec Franc Modic, dolgoletni predsednik KS in tudi starosta tega predela, ki ne manjka na nobeni seji, pa če je sneg še tako visok in čeprav je iz Tomišlja v slabem vremenu zelo daleč. Zaradi tega je verjeti prebivalcem, da je v Tomišlju prijetno.

KS, stara četrto stoletja

Pred leti je nastala KS Tomišelj. Vam bratovščina z Igom ni bila pogodu? »Ne bi mogli reči, da nam ni bilo pogodu, vendar so potrebe narekivale samostojnost. Razlike so bile prevelike. Ig ima industrijo in tudi nadaljnje želje po njej, mi smo kmetijci, Ig je prevelik za nas in premočen. Nismo se mogli z njimi meriti, pa smo sklenili, da gremo svojo pot,« pravi predsednik sveta KS STANE BREG. »To se je pokazalo v teh letih kot pravilno. Manjši smo in zato so tudi manjše naše potrebe, ki jih s skupnimi močmi lažje rešimo. Mi smo prej dobivali morda kaka dva stara milijona na leto in s tem si nismo mogli kaj dosti pomagati.«

Pa niso v takšni podeželski KS problem kadri, saj mladi bežijo z zemlje?

»Pri nas niso problem, mislim, da imamo celo veliko mladih. Končno nismo tako daleč od Ljubljane, saj je le nekaj kilometrov do Podpeči ali do Iga, oba kraja pa sta že predmestje Ljubljane,« pravi delegat za mestno skupščino FRANC BERNARD. »Delamo in kadri so pri nas pripravljene delati. Komunalno smo še dokaj revni, če se primerjamo z urejenimi mestnimi KS, čeprav smo naredili veliko. Zato je tudi pri nas interes. Tudi ženske so aktivne in mladina.«

Telefon, električna napeljava, voda, cesta in še kaj

Kaj so naredili v teh letih v Tomišlju?

»Sto tisočakov smo zbrali samoprispevka za telefon, enako vsoto je prispevala občinska skupščina in danes imamo v Tomišlju telefon. Na vsako hišo je prišel tisočak in preko 2000 udarniških ur je

»Sploh smo veliko pridobili v zadnjem času,« pritrjuje Stane Breg. »Novo električno omrežje za celo KS smo dobili leta 1966 in sedaj ni problemov. Probleme imajo le črnograditelji, ki si svetijo s petrolejkami. Priključkov za elektriko ne dobijo, čeprav bi jim gradnjo lahko že zdavnaj legalizirali, saj nikogar ne moti in sploh ni problemov pa vendar preveč komplicirajo in je preveč formalizma, pa tudi črnograditelji se sami premalo trudijo za legalizacijo, saj bi jo bilo mogoče doseči.«

Voda je stekla po ceveh leta 1970 in jo ima vsaka hiša. Res pa je, da je včasih kvaliteta vprašljiva, pa tudi pritisk je včasih šibek.«

Asfaltirana cesta — največja želja

»Naša največja želja je sedaj cesta, to zapišite z velikimi črkami, da bodo vsi videli,« pravi član sveta KS FRANC CIBER. »Vsi bi se radi končno enkrat pripeljali po asfaltu v Ljubljano. Saj ga imamo že velik kos, vendar je kot prekinjena črta na cesti. Asfaltni trak, pa makadam, pa spet asfalt pa spet makadam... Dva kilometra je dolg najdaljši makadamski odsek. Cesta pa je zelo slaba, kjer ni asfalta. Sedaj z veseljem čakamo zimo, ker upamo, da nam jo bo spet »asfaltirala«. Lani je namreč zapadel dež, potem sneg in vse skupaj je zmrznilo, vendar ni bilo spolzko, ampak trdno. Takšno je bilo tri tedne in smo se vozili domov kot po sodobni betonski cesti. Ker pa je ta rešitev vprašljiva in možna le pozimi, bi si le želeli čim prej asfalt.«

Kanalizacije nimajo. Nujno pa jo bodo morali zgraditi, saj bodo v Brestu v KS Tomišelj gradili vodarno za Ljubljano in to za cel južni del mesta. Iz globine 100 metrov bodo črpali 200 litrov na sekundo. Da pa ne bi bila voda okužena in ogrožena, bo treba seveda prej zgraditi kanalizacijo, kot pa črpalnice.«

»Urbanistični načrt sedaj imamo,« pravi Franc Bernard, »in sedaj so možnosti za gradnjo. Pri nas gre predvsem za gradnjo, ko si hoče sin postaviti poleg rojstne hiše na vrtu še svojo. Sedaj imamo to urejeno in ne bo več potrebe po črnih gradnjah. Črnih gradenj imamo 12 in vsem bi lahko dovolili priključiti elektriko in vse bi bilo mogoče legalizirati. Na to smo kot forum že opozorili občino oziroma ustrezen oddelek za komunalne in gradbene zadeve, pa še pogledat niso prišli, kaj je. Mislimo, da bi se toliko pa le lahko potrudili, da bi bilo konec petrolejske razsvetljave.«

Gostiln, pravijo, da imajo v KS kar dovolj, saj so tri. Pa nimajo nobene v slabi luči, ker gostilna gor ali dol, dejstvo je, da tam sedaj najdejo prostor za vrsto dejavnosti in da so pravzaprav ti prostori kar potrebni in koristni. Mladi imajo tam sestanke in tudi sicer se lahko zbirajo, pa ne zaradi pijančevanja. So pa v Tomišlju malce manj zadovoljni s trgovinami: dve sta — v Vrbljenju in Brestu. Nista najboljše založeni in zato bi radi večjo trgovino. Mercator jim jo že nekaj časa obljublja, vendar obljubljeno še ni dano. Upajo pa.

S šolo pa so težave, ki doletijo vsak manjši kraj z majhnim številom otrok. ZORA MODIC, vodja osnovne šole Tomišelj pravi: »Imamo veliko šolo, lepo šolo in v njej dva razreda: prvi in drugi skupaj, tretji in četrti skupaj, torej kombiniran pouk. Drugega izhoda ni, ker ni več otrok, čeprav se zavedamo, da tak pouk ni najboljši in pomeni slabši start za naprej. Zato imamo pri nas idejo, ki bi jo zlahka uresničili. Na Igu je problem prostora in zato naših otrok tja ne prešolamo, pomanjkanje prostora tare Izance kar hudo in rešiti bi se vse skupaj dalo na ta način, da bi vozili otroke z

sistem starih mam ne bo šel večno. Radi bi obnovili kulturni dom. To imamo že dolgo v načrtu in tam bi potem dobili prostor tako mladi kot krajevna skupnost. Seveda pa moramo prej urediti zaplete okoli lastništva. Poleg naštetih komunalnih problemov in problemov s prostori imamo želje tudi po javni razsvetljavi.«

Avtobusne zveze so prešibke

Ko povpraša kdo prebivalce Tomišlja po avtobusnih zvezah, pa grdo in mrko pogledajo izpod čela, kot da bi imeli pred seboj predstavnik avtobusnih podjetij. JANEZ MRAMOR, tajnik odbora za civilno zaščito: »Premalo je avtobusnih zvez, njih rasporeditev pa je zelo slaba. Od nas se vozi 400 ljudi dnevno v Ljubljano, iz Iga pa še nekaj več. Za vse to pa je le nekaj avtobusov, ki vozijo tako, da morajo tisti, ki gredo na delo, čakati v Ljubljani dve uri, ali pa zamuditi eno uro. Avtobusi pa so polni kot da bi spravili v škatlico vžigalic namesto petdeset sto šibic. To bi bilo treba rešiti z ustrežnejšo rasporeditvijo voženj in večjim številom linij.«

Pohvalijo pa Tomišljani zdravniško službo, ki je hitra in dobro organizirana.

V Tomišlju si želijo manjši industrijski obrat, tak prav čisto mačken, ki pa bo le nudil delo nekaj ljudem. Vedo, da je to področje zaščiten, kmetijsko, vendar bi KS lažje napredovala, če bi bilo poleg nove farne bekonov še nekaj industrijskih delovnih mest.

Druženopolitične sile so aktivne

»Aktivnost vseh je vidna tudi v vseh druženopolitičnih organizacijah,« je povedala članica sekretariata osnovne organizacije ZK in tajnica KK SZDL VIDA NERED. »Enajst članov štejemo sedaj, ker smo sprejeli pet mladih, tistih najmarljivejših iz mladinske organizacije. Tudi člani ZK, ki so vključeni drugje, delajo veliko in sedaj pripravljamo še nove za sprejem v ZK. Kar zadeva delo v SZDL pa mislim, da tudi naredimo precej. Nimamo vaških odborov, ker nas je premalo, imamo pa iz vsake vasi predstavnike v vseh organih. Kandidate za volitve smo že evidentirali in v bodoče bomo skušali doseči boljše povezavo delegacije s svetom KS in druženopolitičnimi organizacijami.«

»Delamo, kjer le moremo, čeprav so nekateri od naših 48 članov že starejši,« pravi predsednik odbora ZZB ANTON LIKOVIČ. »V civilni zaščiti in pri organiziranju narodne zaščite smo naredili že marsikaj. Rešujemo probleme priznavalnin in pomagamo ostarelim tovarišem.«

O ZSMS je govoril FRANC HLUPIČ, predsednik organizacije. »Mislim, da kljub obremenitvam v šoli, na delovnih mestih in drugje kar precej delamo. Primerjalno z organizacijami v drugih KS, mislim, da naredimo veliko. Pri vsaki akciji smo eden nosilcev in to bistvenih, saj naših 70 aktivnih mladincev nekaj pomeni. Sodelovali smo pri akciji za telefon, igrišče itn. rabili bi pa prostor, ki ga nimamo.«

»Naša želja je, da bi bili sami, ker bi teklo delo bolje, saj so sedaj težave s sklicevanjem saj konference delegacij,« pravi MIRJANA JURC o delu delegacije za SIS, katere vodja je. SREČKO MODIC, vodja delegacije za občinsko skupščino pa meni, da je problem njegove delegacije v sestajanju in razpravi. »Premalo razpravljamo o vsem skupaj.«

Pogovora v KS Tomišelj so se udeležili Stane Breg, Franc Bernard, Ivanka Rutar, Franc Ciber, Zora Modic, Janez Mramor, Vida Nered, Anton Likovič, Franc Hlupič, Mirjana Jurc in Srečko Modic.

Iga v Tomišelj. Naša šola je velika in ima dovolj prostora, sedaj stoji prazna in neizkoriščena, na Igu pa se stiskajo. To bi bila rešitev. Res, da nimamo še igrišča, vendar ga bomo sedaj gradili. Imamo centralno in vse, kar je potrebno za sodobno šolo. Zato bi kazalo o tej ideji razmisliti.« In prav ima Zora Modic.

Spomladi igrišča za mlade

Šolsko športno in otroško igrišče bodo začeli graditi spomladi. Kakšne načrte še kujejo v Tomišlju?

Franc Bernard: »Trenutno imamo 12 otrok, ki bi radi šli v vrtec. Nekateri vozijo celo v Ljubljano, mi pa načrtujemo zato vrtec, saj

KUD nimajo, ker je nekaj let po vojni razpadel, saj ni bilo prostorov. Aktivni pa so gasilci — vsa tri društva. Tomišelj ima star avto in črpalno pa nov gasilski dom, Brest pa obratno. V Tomišlju so za 110 tisočakov lepo obnovili in dogradili gasilski dom, seveda pa je bilo precej udarniškega dela in brezplačnega lesa. Na tekmovanjih se pa odrežejo, da je kaj.

»Uspehe zanje na tekmovanjih tudi ekipa civilne zaščite, ki je organizirala že več tečajev, pa še nekaj jih bo,« pravi Janez Mramor.

Tekst: MILOVAN DIMITRIČ

Foto: LADO ČUK

bilo treba opraviti. Mladi smo pri tem, mislim, naredili veliko,« pravi tajnica KS IVANKA RUTER. »Telefon smo gradili štiri leta in sedaj imamo devet števk. Takoj bi bilo vsaj petkrat toliko interesentov, pa ni možnosti. Nova avtomatska centrala na Igu je že premajhna in sedaj čakamo na povečanje. Potem bomo imeli tudi mi več telefonov. Je pa ta priprava veliko vredna: prej smo morali na Igu po zdravnika z avtom ali peš, za kaj drugega pa je bilo treba na Igu prebuditi poštarja, da je odprl ponoči pošto ali pa iti prosit h komu na dom ali v Kovinarsko. Modernizirali smo cesto skozi sam Tomišelj, kar je veljalo 1,2 milijona din. Denar sta dali občina in republika. To je bilo lani.«

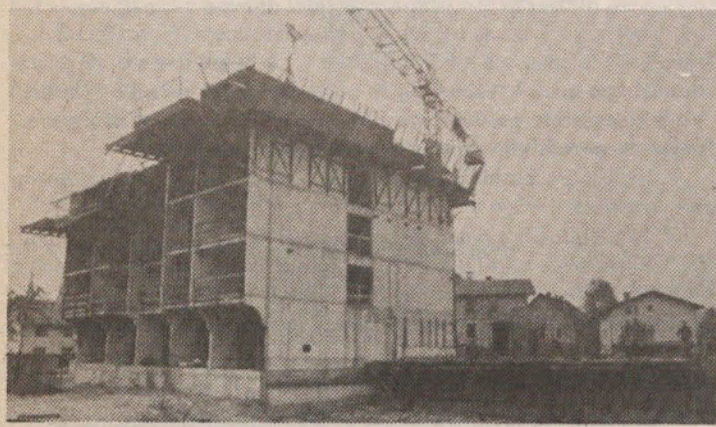
KAKO POTEKA GRADNJA SOSESKE?

TRNOVO ZAMUJA ZA POL LETA ZARADI MALENKOSTI

O izgradnji stanovanjske soseske Trnovo je govora že dolga leta, vendar so bili pogovori pred petimi leti zelo megleni in so se resnične akcije začele šele pred kratkim. Tem zakasnitvam v celoti so botrovala različice, ki so se pojavljale o ureditvi Trnovega kot celote. Predlani je bilo dokončno jasno, da bodo na področju Trnovega zrasli bloki in da bo tam prostora v prvi fazi za okoli 340 stanovanj, potem pa na sedaj določenem prostoru v celoti preko 1200 stanovanj. Objavljeni podatki so začrtali v ljudskih glavah tudi že zgrajene bloke in zato se mnogim zdi, da se gradnja vleče preko vseh meja in mer. Res pa je, da so zakasnitve. O tem je veliko govora, o tem so spregovorili že na sestankih in so o tem veliko povedali vsi odgovorni, še več pa neodgovorni — posebej za gostilniškimi mizami. »Krivi« so seveda občina in večni »krivec« zavod za urejanje stavbnih zemljišč v občini Vič-Rudnik.

Trenutna zamuda — pol leta

Kaj se v resnici dogaja pri gradnji Trnovega, konkretno soseske VS-1 Trnovo. Gradnja kasni za pol leta, to naj povemo že na začetku, saj ni kaj skrivati. In krivci? Po njih najraje vprašamo in prav je tako.

— Novogradnja v Trnovem

Predsednik skupščinske samoupravne stanovanjske skupnosti dr. MARKO VAKSELJ pravi: »Vse je tako, kot smo se dogovorili. Prišlo pa je res do določenega časovnega premika, torej do zamude. Zaman bi iskali enega velikega krivca, ki bi bil z malomarnostjo odgovoren za vse, saj takšnega ni. Začnem naj s pripombami in krivdo pri nas, torej pri naši skupnosti. Naša skupnost je večkrat premalo odločno nastopala in se premalo ogorčeno borila za drugačne odnose, predvsem pa ni dovolj nastopala proti pridobljenim monopolom. Za kaj gre? Poglejmo primere.

Plinarna je kot pooblaščenca organizacija za napeljava plinskih napeljav in vse s plinom v zvezi zakasnila s soglasji in tudi nekatere stvari zamotala. Stanovanjska skupnost pa se ni spustila v borbo z njjo kot bi se mi morali. Plinarna je le primer organizacij, ki so si v preteklosti pridobile status, da lahko z določeno energijo, v tem primeru s plinom, razpolagajo le one in da so le one edine zveličavne za te posle. Če so oni vlekli, bi mi morali poiskati drugega izvajalca in če bi nam to preprečevali, bi se morali spustiti v borbo s Plinarno, saj njen odnos v tem primeru Trnovega ni bil pravičen. Vem, da bi bila to pasje trda borba, vendar je treba iti v njo. Naša skupnost je sedaj

izpadla šibka. Resnica pa je, da se bo naš profesionalac komajda bodel na strokovnem področju s celim teamom strokovnjakov, zbranih pri Plinarni. Izid borbe v sedanjih pogojih je brezdvomen: mi bi izgubili.

Sploh je bolezen naše skupnosti kadrovska šibkost. Nimamo dovolj ljudi, ki bi se ukvarjali profesionalno s temi problemi. Čim bi povečevali naš aparat pa bi povečali številčnost profesionalcev na samoupravnih interesnih skupnostih in s tem še bremenili gospodarstvo. Prešibko vlogo odigravajo v teh igrah profesionalizirane organizacije kot so Staninvest in drugi.

»Napak je bilo še tudi pri drugih,« našteva dr. Marko Vakselj. »Občinski oddelek za komunalno in gradbene zadeve je enkrat zamudil z dovoljenjem za neko ograjo za nekaj dni. Takšnih malenkosti je bilo še nekaj. Vsaka posamič ne pomeni ničesar, je praveca otročarija in res ni mogoče nikomur očitati zaradi tega izvirnega greha. Res pa je, da se je zaradi teh obrobni malenkosti in razlogov po načelu »zrno do zrna pogača« nabralo toliko stvari, da znaša to sedaj pol leta zamude.

»Mislim, da nosi del krivde tudi zavod za urejanje stavbnih zemljišč. Zavodu lahko očitam tudi to, da niso preveč bogati z dajanjem informacij o poteku vseh akcij in da naša skupnost ni vedno najbolj na tekočem. Istočasno pa moram povedati tudi, da nismo pretirano natančni pri zahtevi po informacijah, ker smo kadrovsko prešibki,« ugotavlja dr. Marko Vakselj.

V gradnji dva bloka

Dejanska akcija za izgradnjo Trnovega se je začela šele lani. Tehnika gradi že od samega začetka terminirano. Sedaj gradijo dva bloka nasproti banke, tista s črkama G 1, G 2. Ostale bodo začeli graditi kasneje. Odprto je sedaj še vprašanje G 3, ki bi ga lahko že začeli graditi, enako kot F. Naslednji naj bi bil na vrsti C in potem A in B. Prej pa je treba poskrbeti še za nekatere odkupe in zgraditi tiste objekte, kamor bodo preselili ljudi iz stavb, ki jih bodo rušili. Vprašanje je namreč nadomestnih kmetij za dva kmeta, ki se na tem področju preživljata s kmetijstvom.

Na tem področju bodo zgradili ob koncu preko 1200 stanovanj. Točno številko je težko zapisati, saj se ob predlagani strukturi javljajo posamezni interesi, ki žele svojo strukturo in tako prihaja do malenkostnih korekcij.

Prvi stanovniki v letu 1979?

»Kdaj bodo prva stanovanja?

»Težko je nekemu odgovoriti s točnim datumom, saj ga potem kljub vsem objektivnim težavam ljudje držijo,« pravi dr. Marko Vakselj. »Mislim, da bo kontinuirana gradnja tekla štiri do pet let. Prva stanovanja pa bodo po mojem vseljiva nekje v letu 1979. Tehnika kot graditelj ima tu precej mehanizacije, imajo pa je v celoti toliko, da bi lahko zgradili vse naenkrat, če bi še kaj pripeljali od drugod. Mislim, da bi Tehnika lahko nadoknadila pri gradnji vse zamude, seveda, če ne pride vmes višja sila.

Višja sila?

»Da, npr. pomanjkanje cementa. Tedaj ne pomaga vsa mehanizacija. Podoben primerov je lahko še več in potem ne more nihče prerokovati, koliko bo zamud.

Veliko očitkov je na račun Zavoda za urejanje stavbnih zemljišč Vič. Direktor JERNEJ STERLE meni: »Mi smo vedno vsega krivi, vendar mislim, da nam razen nekaj malenkosti ne more nihče ničesar očitati. Z maloštevilnimi kadri, ki jih imamo, smo naredili še veliko. To je ocenil tudi svet zavoda na svoji seji in za vsako stvar imamo, če bi iskali alibi, tehtno opravičilo, tako vsakomur razumljivo in v očeh vsakogar tehtno.

Za gradnjo prve faze smo pridobili šest sedmin potrebne zemlje in polovico tega smo oddali Tehniki za gradnjo v začetku leta. Res je, da se nekatere stvari vlečejo kot npr. odkup kmetije. Kmetu je treba namreč zgraditi nadomestno kmetijo. Naši prvi izračuni so bili precej drugačni kot pa projektantovi predračuni in potem še nismo uspeli dobiti izvajalca na ključ. Sami se pa na zavodu nismo upali odobriti gradnjaki je bistveno dražja kot pa je bilo prvotno izračunano. Zato smo se morali še nekajkrat sestati in pretehtati nove pogoje. Kmeta jasno, da nismo mogli začeti seliti, če pa nismo vedeli, če lahko plačamo ceno, kakršno je postavil projektant.

Zapletenost birokratskih poti

Objekte predvidene za rušenje smo pravočasno odkupovali, pa tudi dovoljenja smo pridobili, čeprav je bilo z nekaterimi soglasji kup težav. Primer, kako se stvari zavlečejo, je, ko je ena od organizacij ki morajo dati soglasje za gradnjo, zahtevala pred mesecem od nas neko vlogo in pristanek, ki je osnova za njihovo soglasje. Zahteva je bila nadvse ostra. Soglasje smo mo-

— Po rušenju hiš v Švabičevi

rati dati še enkrat, ker so tisto, ki smo jim ga priporočeno poslali, že junija pač izgubili. Da smo soglasje izdali in poslali, imamo vsa potrdila. Potem smo pa mi izgledali kot krivci. In po vseh mogočih organih nas nato kritizirajo zaradi takšne stvari. Saj lahko dokazem, da nisi kriv, vendar vsakemu potrdila pošte res ne morem pokazati.

V času gradnje je prišlo tudi do novih pogojev geomehanskega temeljenja. To zahtevo Tehnike smo dobili tri mesece po sklenitvi pogodbe z njimi. Ker pa je Tehnika kljub tej zahtevi zgradila dva bloka do četrte etaže, še preden je lahko pričela s temeljenjem tretjega bloka, mislim, da bi na enak način lahko pričela tudi z gradnjo četrtega bloka,« pravi Jernej Sterle.

Vzrokov je očitno vrsta. Velikega krivca ni in to je po svoje dobro, saj je tako vsaj očitno, da nihče ne zavira gradnje zavestno ali da bi bil nekdo posebej neodgovoren in malomaren. Iz vsega pa je mogoče sklepati, da bi bilo zamudo možno nadoknaditi, le dobra volja je potrebna, torej ista stvar kot pri nadaljnjih gradnjah.

MILOVAN DIMITRIČ

SESTAL SE JE SVET ZAVODA ZA UREJANJE STAVBNIH ZEMLJIŠČ

DVE TRETJINI POD PLANOM

Svet Zavoda za urejanje stavbnih zemljišč je obravnaval poročilo o poslovanju za obdobje letošnjih devetih mesecev. Razpravo v celoti bi bilo mogoče strniti v zavračanje vseh očitkov, ki lete v tej ali oni obliki na zavod, saj priznanja za kako napako, pa četudi najmanjšo, razen od direktorja ni bilo slišati, bilo pa je tudi zelo veliko obupavanja nad kadri, ki jih primanjkuje in jih menda ni mogoče dobiti.

V zavodu so načrtovali, da bodo letos v primerjavi z enakim obdobjem lani ustvarili kar štirikrat več prihodka, v številki je to skoraj 170 milijonov. Dosej je ostalo le pri načrtih, saj je plan izpolnjen le v višini 30 odstotkov. Dosej so izpadla sredstva KS, SIS in krediti. Kot kažejo zadnji podatki, se bo položaj izboljšal v sedanjem obdobju, saj so v teh dneh sklenili še nekatere pogodbe. Investitorji GP Tehnika, zasebniki Murgle, SGP Grosuplje, zasebniki v Bonifaciji, Kartonažna tovarna, Republiška skupnost za ceste in ostali, so sklenili pogodbe še za 32 milijonov. Posojil bo še za 46 milijonov od Ljubljanske banke in bo tako ob koncu leta 128 milijonov prihodka. To pa je še vedno za 40 milijonov manj, kot pa so načrtovali v zavodu le za devet mesecev, torej bo realizacija precej pod planom. Na sestanku pa žal ni bilo zadovoljivega pojasnila, zakaj plan ni dosežen, saj gre za občutne razlike, oziroma ni bilo pojasnjeno, če je bil plan pač nerealno visoko postavljen.

Predsednik sveta zavoda Stane Grča je nanzal nekaj očitkov in alarmantnih »novic«, ki krožijo in za katere posledice naj bi bil kriv zavod. »Kartonažna oziroma njeno zemljišče stoji že leto dni. Livarna Galjevičeva se pripravlja oditi v drugo občino, Varnost želi priti na Vič, pa ne uspe... Ob vseh teh očitkih pa je res, da Kartonažna čaka po svoji želji, saj ima z zavodom že vse urejeno.«

»Pri Ligi je res prišlo do zapletov, vendar smo mi le dediči stanja, ki je nastalo že prej,« je pojasnil direktor Jernej Sterle. »Ligi, torej livarni Galjevičeva, so obljubili na zemljišču Hoje zemljo zastoj, Hoji pa so isto-

časno isti ljudje obljubili kraljevsko plačilo za zemljo po 500 din za kvadratni meter. Kako naj sedaj mi to uskladimo? Vsi so jezni na nas. Tisti, ki so dajali te obljube, so ga grozno lomili. Livarni pa smo mi ponudili že več in nič za njene prostore, pa jim tudi najboljše niso všeč.

O domu upokojevcev, ki naj bi ga gradili, je bilo slišati celo idejo o prestavitvi, o selitvi, ker se vse skupaj z začetkom gradnje le predolgo vleče. Člani sveta zavoda pa so menili, da tudi v Murglah, kamor naj bi se

dom selil, ne bo nič hitreje možno začeti.

Zavod ima veliko denarja »zamrznjenega« v zemljiščih, pripravljenih za gradnjo. Vsega skupaj je menda okoli 30 milijonov in to že od lanske jeseni. Oddati ga ne uspejo, ker niso podpisani vsi ustrezni sporazumi. Poseben problem, s katerim se bo zavod še srečeval, pa so črne gradnje, ki počasi že ogrožajo traso južne obvoznice.

Zavod je pripravjal letos v devetih mesecih na 28 koncih občine, predvsem mestnih, zemljišča za gradnjo. Za to so porabili skoraj 20 milijonov. Največ denarja je šlo za Trnovo, Karlovski most in bločni del Bonifacije. Največji izdatki pri tem so za odškodnino za objekte, za zemljo in za urbanistično dokumentacijo. V

tem obdobju pa so na zavodu porabili za komunalno opremo zemljišče več kot 4,6 milijona dinarjev. Večina tega denarja je bila namenjena za bločni del Bonifacije in za drugo in tretjo fazo Murgel.

Član sveta zavoda Brane Vranjek je posebej opozarjal na kadrovske probleme zavoda, ki so vedno bolj očitni. »Nujno je kadrovsko okrepiti zavod, če hočemo uspešno delati. Sedaj nas je mnogo premalo, novih kadrov pa ne uspejo dobiti, ker nimamo nikakršnih ekstra dohodkov in tako smo razpeti med Scilo in Karibdo, med dolžnostmi, ki so velike in zmožnostmi, ki so majhne. Če dolžnosti ne bomo uresničili, pa bomo krivi. Torej?«

M. DIMITRIČ

Gradnja v Murglah

STAROSTNE TEŽAVE NOVE ŠOLE

Na Igu imajo šolarji zelo lepo šolo — lepo samo, če jo gledamo bolj od daleč, saj se pri malo bolj natančnem pogledu od blizu izkaže, da ni vse tako lepo, kakor se zdi na prvi pogled.

Osnovna šola Ljube Šerčerja je bila zgrajena pred 12 leti in že po petih letih je začela kazati znake »staranja«. Okenski okvirji so se začeli kvariti in sedaj so nekateri od njih kar zabit, da ne bi prišlo do nesreče. Odprtine so zamašene s krpami in o tem, da bi nekatere učilnice lahko prezračili, ne smejo niti pomisliti, ker oken sploh ne morejo odpreti. Komisija, ki je pregledovala poškodbe, je ugotovila, da bi za popravilo oken potrebovali 70 tisoč dinarjev, za zamenjavo vseh oken pa kar 920 tisoč dinarjev. Narejeni so tudi predračuni za prepleskanje, saj lak odpada, kamor pogledaš.

Pa to ni edina težava iške osnovne šole. Tudi kuhinja ni zavidanja vredna, saj meri samo 24 kvadratnih metrov, v njej pa je treba vsak dan pripraviti 320 malic in 40 kosil. Sedaj razmišljajo, da bi kuhinjo uredili v pritličju. Sedaj je v drugem nadstropju in včasih se zgodi, da zaradi kakšne okvare voda »nariše« madeže po stropu in stenah spodnjih prostorov. Na šoli je 13 oddelkov in obstaja možnost, da bi eno od učilnic preuredili v kuhinjo.

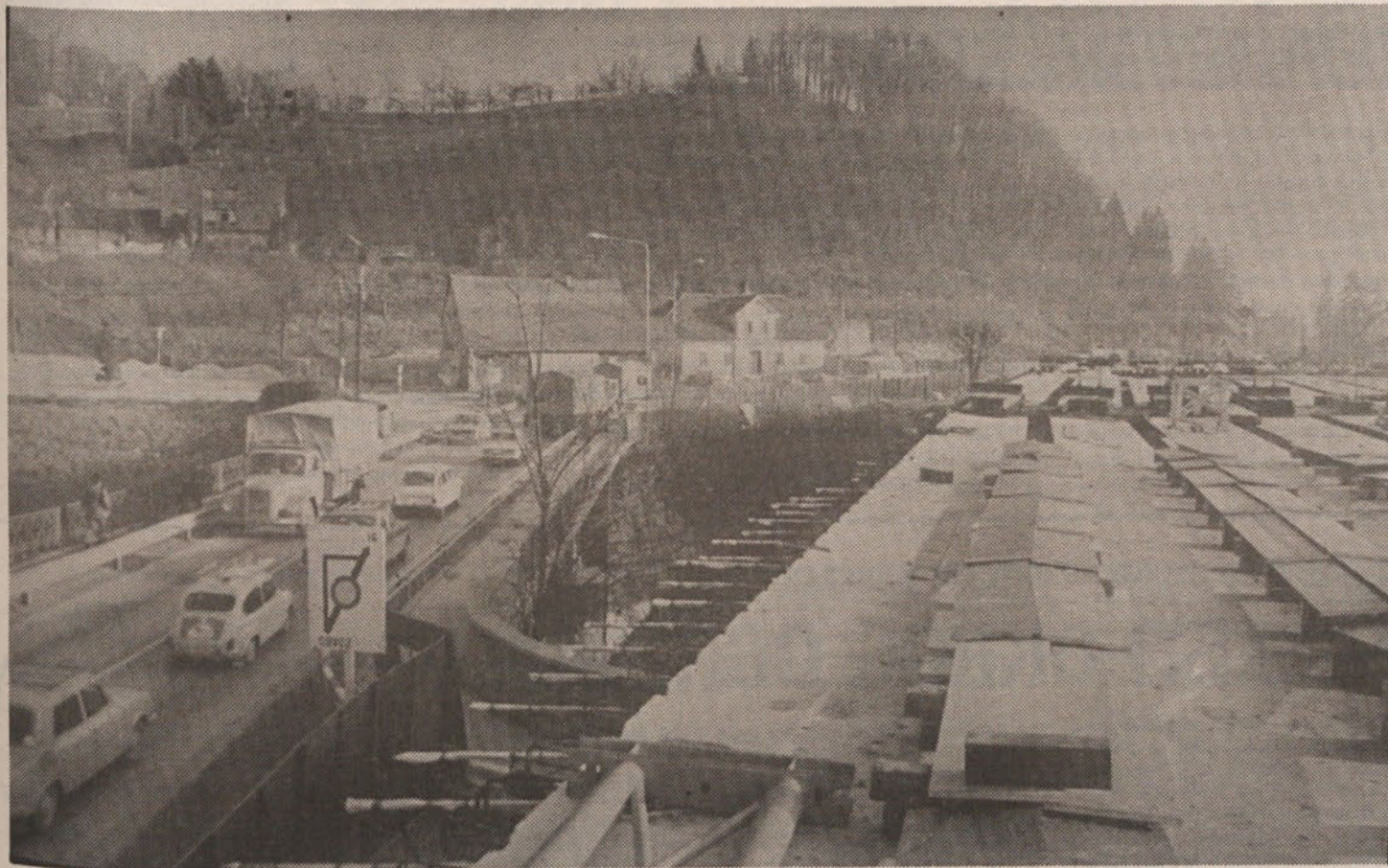
Štiri učilnice ima šola tudi v stari šolski stavbi, ki pa se ji stoletnica že krepko pozna. Učilnice že dolgo niso bile prebeljene, ladijskega poda pa se nikakor ne da tako očistiti, da bi vsaj malo lepše izgledal. Če bo zavod za raziskavo materiala ugotovil, da so temelji stare šole še dovolj močni, bodo šolo po vsej verjetnosti prenovili in v njej uredili tudi otroški vrtec. VVZ ima sedaj svoje prostore v stanovanjski hiši Ljubljanskih mlekar, vendar prostori niso na primerni lokaciji, ker so v bližini skladišča z umetnimi gnojili, ki so strupena in z orodjem, ki bi bilo lahko vzrok za nesrečo, če vzgojiteljice ne bi dovolj pazile na svoje malčke. Otroci so pač kot živo srebro in mimogrede se izmuzne kateri od njih. Poleg tega tudi ni prostora za igranje, saj je na eni strani cesta, na drugi pa voda. Sedaj je v vrtcu 41 otrok, potrebovali pa bi prostor še za 20 otrok, saj imajo prošnjo in to so vozači, ki jih je kar 155. Za voznjo teh otrok je treba vsako leto odšteti kar lep kup denarja in vsaj za nekatere bi ta izdatek lahko prihranili, če bi na šoli imeli kombi. Le-ta bi bil potreben tudi za to, ker ima matična šola še tri podružnice — v Tomišlju, na Golem in v Iški vasi. S kombijem bi lahko vozili poleg otrok tudi hrano za te šole in pa material, ki ga učitelji potrebujejo za pouk in še bi se našlo veliko stvari, za katere bi bil kombi potreben.

Da ne bi naštevali samo slabih strani iške šole, naj povemo, da sicer tudi telovadnice nimajo, kaže pa, da jo bodo dobili, še pred časom, kot je načrtovano. Krajevna skupnost je namreč za telovadnico zelo zainteresirana in bo pomagala, da bi bila čimprej zgrajena. Tako bodo otroci imeli urejen pouk telovadbe, ki ga imajo sedaj na hodnikih, če pa je vreme lepo in dovolj toplo, telovadijo na zunanjem igrišču. Tudi krajani bodo s telovadnico veliko pridobili in očitno se tega zelo dobro zavedajo.

MOJCA KAUCIČ

VSE SILE ZA NOVI KARLOVŠKI MOST

Na zadnji seji skupščine SIS za gradnjo cest se je razvila kar živalna razprava o tem, zakaj gradnja cest pri nas vedno zamuja, saj bi kar težko našli katero od njih, ki je bila zgrajena v postavljenem roku. Dolgotrajni razlastitveni postopki nosijo za te zamude največji delež krivde in treba bi bilo k sodelovanju pritegniti čimveč občanov in z njihovo pomočjo čim hitreje reševati težave.

Sicer pa je trenutno v središču pozornosti prav gotovo gradnja Karlovškega mostu. Zgrajen naj bi bil do meseca maja prihodnje leto, vendar pa je prometna gneča takšna, da so delegati soglasno sklenili napeti vse sile, da bi novi most in podvoz pod železnico zgradili že do marca, če bo le vreme dovolj naklonjeno graditeljem. Obvozni pas bodo še malo zožili, tako da bo grlo še bolj »zategnjeno« in s tem gneča seveda še večja. Torej lahko samo upamo, da zima le ne bo preveč huda in se bodo dela pri izgradnji Karlovškega mostu kar najhitreje odvijala.

Prihodnje leto bodo začeli graditi sodobno obvoznico mimo Ljubljane in v prvi fazi gradnje bodo začeli z južno obvoznico, ki bo potekala od Celovške ceste do Dolgega mostu. Republiška skupnost za ceste bo čez mesec ali dva dala v razpravo javno razgrnjeno »U-varianto«, saj je še precej lokacijskih vprašanj in morda bo javna razprava pomagala k hitrejši rešitvi. Tako se je namreč zgodilo s Prešernovo cesto, ki jo bodo ob železnici začeli graditi že decembra.

M.K.

PRIPRAVE NA 100-LETNICO ROJSTVA EMILA ADAMIČA

KULTURNI PRAZNIK NA DOBROVI

Ob osrednjem prostoru pred združnim domom na Dobrovi, kjer stoji spomenik vsem padlim borcem v NOB in kjer se v ozadju širi prijetno otroško igrišče, stoji stara in mogočna hiša, ki je pred tedni dobila novo belo pročelje. Ta domačija je rojstna hiša Emila Adamiča, slovenskega skladatelja in glasbenega pedagoga. Emil Adamič se je rodil 25. decembra 1877 na Dobrovi, bil osnovnošolski učitelj in glasbenik. V svojo glasbo je vnašal elemente slovenske glasbene folklore, zato so mnoge njegove pesmi še danes zelo pogosto pete pesmi. Bil je eden najplodovitejših skladateljev, glasbeni kritik, pevovodja in orkestralni dirigent. Umril je 6. decembra 1936. leta v Ljubljani.

100-letnico rojstva tega zaslužnega slovenskega moža bomo proslavili z osrednjo kulturno slovesnostjo v mesecu, v katerem se je pred 100 leti rodil in pred 41 leti umrl.

Na pobudo ravnatelja osnovne šole ter predstavnikov krajevne skupnosti Dobrova je bilo na osnovni šoli 7. maja na Dobrovi sklicano posvetovanje, da bi se pogovorili, kako pripraviti to spominsko slovesnost. Posvetovanja so se udeležili predstavniki KS Dobrova, Društva slovenskih skladateljev, ZKO občine Ljubljana Vič-Rudnik, Kulturne skupnosti Ljubljana-Vič, učiteljskega pevskega zbora Emil Adamič, predstavniki osnovne šole 7. maja ter skladatelj vnuke Milan Orožen-Adamič. Na posvetu smo sprejeli že nekatere konkretne sklepe in zadolžitve ter predlagali krajevni skupnosti Dobrova, da imenuje pripravljajni odbor za organizacijo prireditve, ki naj bo osrednja proslava 100-letnice rojstva Emila Adamiča. V naslednjih dneh je koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri krajevni konferenci SZDL imenoval člane v pripravljajni odbor. Ta se je takoj sestal, sprejel svoj operativni program in odločil, da bo osrednja prireditev v počastitev 100-letnice rojstva Emila Adamiča v soboto 17. decembra 1977. leta. Ta dan bo dan, ko bi se naj srečali vsi, ki radi zapojejo Adamičevo pesem ali pa radi prisluhnejo njegovi pesmi. Zato bo program prireditve obsegal dva dela. Ob 15. uri bo spominska svečanost pred skladateljevo rojstno hišo, kjer bo odkritje spominske plošče. Po slavnostnem govoru bo odkril spominsko ploščo predsednik Društva slovenskih skladateljev tov. Radovan Gobec, zapeli bodo zbori. Adamičeve pesmi bosta zapela otroški zbor osnovne šole 7. maja na Dobrovi in učiteljski

pevski zbor Emil Adamič. Sodelovali bodo tudi združeni zbori. Spominsko ploščo bo sprejel v varstvo predsednik komisije za kulturo pri svetu KS Dobrova ali predsednik KUD Dolomiti. Drugi del prireditve bo slavnostni koncert gostujočih pevskih zborov v dvorani združnega doma. Adamičeve pesmi bo pel pevski zbor, ki nosi skladateljevo ime in ki ga tvori 60 učiteljev, zaposlenih po vseh šolah Slovenije. Njihov zborovodja je učitelj Emil Rajšter. Tega dne se bodo člani zbora Emil Adamič že dopoldne zbrali v šoli na Dobrovi na prijateljskem srečanju in hkrati na pevski vaji za popoldanski slavnostni koncert. Njihov program bo obsegal vsaj 10 pesmi z ustrežno razlago za poslušalce. Program za drugi del koncerta bodo pripravili vsi zbori, ki bodo pri odkritju zapeli kot združeni zbori. Pred pričetkom koncerta bo o skladatelju in njegovem ustvarjalnem delu govoril tov. Cvetko Butkovič, podpredsednik ZKO Ljubljana Vič-Rudnik.

Svet krajevne skupnosti Dobrova je za to prireditev imenoval častni odbor. Vanj so imenovani pomembni kulturni in družbenopolitični delavci naše občine in mesta Ljubljane ter predstavniki kulturnih in drugih interesnih skupnosti.

Pripravljajni odbor je povabil delovno skupnost Kompassa, da prevzame pokroviteljstvo nad to kulturno prireditvijo.

Za uspešno organizacijo prireditve so potrebna tudi določena finančna sredstva, zato bodo k uresničitvi našega kulturnega srečanja prispevala sredstva ZKO Ljubljana Vič-Rudnik, Društvo skladateljev Slovenije, Kulturna skupnost Slovenije, Kulturna skupnost Ljubljane, Kompas in morda še kdo. Tako bomo skupno vsi, ki nam je slovenska glasbena umetnost pri srcu, počastili visoko obietnico rojstva našega krajana in slovenskega skladatelja Emila Adamiča.

HEDVIKA LEŠNIK

KMALU POT DO KOZLARJEVE GOŠČE

Urejena s solidarnostnim delom in prispevki

Kozlarjeva gošča imenujemo nekdanje šotišče na Barju, ki je bilo last veleposesnika Kozlerja. Ko so zrezali šoto, so zemljo poceni dobili kmetje. Sedaj je to slabše, zamočvirjeno kmetijsko zemljišče, ki se ga splača obdelovati le, če so vzdrževana pota in očiščeni jarki.

Ta kraj je bil neke mrzle decembrske noči prizorišče zadnjega smrtnega boja številnih mladih Barjanov — aktivistov Osvobodilne fronte.

Na mestu, kjer so bili pobiti — o tem piše Vidic v svoji knjigi »Po sledovih črne roke« — so Barjani na pobudo Zveze združenj borcev postavili spomenik NOB. Bil je eden prvih v Sloveniji, na njem pa je vklesano 62 imen padlih borcev NOV.

Pot do tega spomenika pa je skorajda neprevozna. Marsikdo, ki želi obiskati ta kraj, se zaradi tega sredi poti vrne.

Po tridesetih letih so družbenopolitične organizacije na pobudo nekaterih krajanov pričeze z akcijo — zgraditi boljšo pot

do spomenika. Ta načrt obsega tako rekoč novo izgradnjo 1.500 m dolge poti in mostov na njej. Ta zamisel je zahtevna in drzna, vendar zavzetost domačinov in dosedanja podpora širše družbenopolitične skupnosti zagotavlja uspeh. Doslej je zgrajen manjši most in delno urejeno nekaj poti, glavna dela pa še čakajo. Zahtevno delo bo zlasti železobetonski most čez Farjevca. Ta bo stal okoli deset starih milijonov, prav toliko pa tudi nasutje poti. Doslej so uporabniki mostu že zbrali skupno milijon starih dinarjev, predvsem pa so se mnogi udeležili prostovoljnega dela. Opravljeno je skupno že nad 300 udarniških ur.

Denarno pomoč je obljubila skupščina občine, KS Krim-Rudnik in nekatera podjetja. Kolektiv »Hoje« na Ižanski cesti je dal les za opaž, TOZD Kanalizacija 20 kubičnih metrov nasipnega materiala, denarni prispevek je dala lovška družina Tomišelj, gostilna Tori in drugi.

Računamo na pomoč kolektivov tistih OZD, ki imajo razumevanje, da se ohranjajo tradicije NOB. Prosili bomo gradbeno podjetje, ki iz gradbišča uvažajo zasipni material, ta bi namreč še kako dobro služil za nasip poti.

Krajanji pa bomo sodelovali s prostovoljnim delom. Pomoč pri delu so obljubili mladinci aktiva Barje. Pričakujemo pa še udeležbo uporabnika poti iz ožjega Barja in Ilovice in tistih iz Iške vasi, ki tudi uporabljajo pot in most.

Most, ki je glavni objekt, bomo delali udarniško ob sobotah in nedeljah, če bosta le vreme in voda dopuščala, sicer pa bomo nadaljevali spomladi.

Z enotnostjo in množičnim sodelovanjem v akciji se bomo oddolžili padlim Barjanom in opravili koristno delo.

ODBOR ZA PRIREDITEV
POTI DO SPOMENIKA
V KOZLARJEVI GOŠČI

— Prostovoljno udarniško delo na mostu čez Farjevca v Kozlarjevi gošči

Sončnega novembrskega dne je objektiv zabeležil Ljubljansko barje z Ljubljano v ozadju

NOVO IZ KRIM-RUDNIK

NASTALA BO NOVA KRAJEVNA SKUPNOST

Približati samoupravno odločanje krajanom v krajevni skupnosti je bila misel, ki je vodila svet KS in družbenopolitične organizacije v KS Krim-Rudnik pri sprejetju odločitve o delitvi krajevne skupnosti Krim-Rudnik na dva dela. Krajevna skupnost Krim-Rudnik se razteza ob Dolenjski in Izanski cesti, zabema mestne in podeželske predele s svojimi posebnimi problemi. Je največja v naši občini, saj živi v njej okrog deset tisoč prebivalcev.

Posamezni predele te krajevne skupnosti se že sedaj povezujejo tako, da v okviru KS obstajajo manjše samoupravne enote. Svoje probleme prebivalci na določenem območju hitreje in neposredneje rešujejo. Vprašanji, ki bi bila skupna vsem sedanje KS Krim-Rudnik je zelo malo ravno zaradi teritorialne razsež-

nosti in tipov naselij v njej. Bodoča krajevna skupnost Barje (obsegala bo področje Izanske ceste do Jurčkove poti, Ilovski, Mihov, Volarjev, Uršičev štradol in Na'požaru) je že sedaj dokaj samostojna samoupravna enota. V njej delujejo aktivni družbenopolitični organizacije, krajanji sami izvajajo posamezne akcije, ki se nanašajo na njihov kraj, zelo razvito pa imajo tudi kulturno življenje.

Oblikovanje nove krajevne skupnosti Barje je le logična posledica sedanjega samostojnega odločanja krajanov na tem območju o svojih problemih. Če doslej je ta predel izpolnjeval pogoje, ki so potrebni za ustanovitev krajevne skupnosti, zato vsako odlašanje pomeni zaviranje razvoja krajevne samouprave.

Za delovanje ima bodoča krajevna skupnost zagotovljene prostore v združenem domu na Barju in dovolj ljudi, ki so pripravljeni delati v svetu krajevne skupnosti, njegovih odborih in družbenopolitičnih organizacijah. Doslej že deluje v svetu krajevne skupnosti Krim-Rudnik oziroma v njegovih odborih in komisijah okrog trideset ljudi s tega področja, prav sedaj pa aktiv SZDL na Barju evidentira kandidate za volitve delegacij, ki bodo prihodnje leto.

Edina dilema, ki se je postavila pred komisijo za reorganizacijo krajevne skupnosti je ta, da obstajata dve varianti oblikovanja nove KS. Po prvi varianti bo nova krajevna skupnost obsegala 2200 prebivalcev, po drugi pa okrog 1500. Doslej se še niso odločili za eno izmed dveh možnih variant.

Tudi na Rudniku je že prišla pobuda krajanov za oblikovanje krajevne skupnosti Rudnik. Z oblikovanjem te KS bo bržčas treba nekaj let počakati, saj na Rudniku nimajo primernih prostorov za delovanje KS in družbenopolitičnih organizacij.

V KS Krim-Rudnik razmišljajo tudi o oblikovanju KS Galjevica, ki kaže želje po osamosvojitvi.

F. PREŠEREN

kotiček za potrošnike

NOVOGRADNJE IN OBNOVITVE TRGOVIN

Mercator, TOZD Dolomiti ima v programu investicijskih vlaganj v izgradnjo novih potrošniških centrov in adaptacij obstoječih lokalov do konca leta 1978 v naši občini pet novih samopostrežnih trgovin in adaptacijo oziroma preselitev šestih obstoječih prodajal. Nove samopostrežne trgovine bodo gradili v naslednjih krajevnih skupnostih oziroma naseljih: Bonifacija, Rakovnik, Vnanje Gorice, Kozarje in Horjul. Za samopostrežno trgovino v Bonifaciji je tudi že določen pričetek gradnje leto 1977. V Vnanjih goricah bo TOZD Dolomiti pričel z gradnjo v letu 1978, zemljišče je že odkupil, pridobil je že lokacijsko dokumentacijo. V Kozarjah bo po dogovoru s predstavnikoma KS gradnja samopostrežnice potekala istočasno z gradnjo vzgojnovarstvenega zavoda.

O upravičenosti nameravane gradnje samopostrežnih trgovin na Rakovniku in v KS Horjul bodo podale svoje mnenje strokovne službe TOZD Dolomiti in razvojni sektor SOZD Mercator. Če bo gradnja odobrena in zagotovljena sredstva financiranja se bodo lotili pridobitve gradbene dokumentacije in predvideli pričetek gradnje.

V prihodnjih letih načrtujejo pri Mercatorju tudi graditev samopostrežnih trgovin v novo zgrajenih stanovanjskih soseskah: VS-6 Stara Viška, Trnovski pristan, Novo Kozarje in Langusova.

Adaptacije trgovin bodo pri TOZD Dolomiti opravili iz več razlogov. V posameznih primerih so prenovitve zahtevale inšpekcijske službe, pretesni prodajni prostori in preselitev v druge prostore zaradi poteka najemne pogodbe.

Na Brezovici bodo z adaptacijo prodajalnice pridobili novih 20 kvadratnih metrov prodajnega prostora, preuredili jo bodo v samopostrežnico, adaptacijo bodo končali konec tega meseca. V Zelimljah bodo prodajalno preselili v nove adaptirane prostore, ki bodo večji od dosedanjih. V Šentjoštu bodo preuredili sedanji lokal in nabavili novo premo. Na Brdu bodo povečali prodajni prostor, adaptacija je predvidena v letu 1978. Gasilsko društvo v Podsmreki gradi nov gasilski dom. Poleg njega gradijo tudi poslovne prostore za prodajalno, ki je sedaj utesnjena v manjših prostorih. Na Vrhovcih bodo v samopostrežni trgovini montirali nove hladilne naprave.

Iz načrta gradenj je razvidno, da bo marsikatera stanovanjska soseska v naši občini dobila sodobno urejeno prodajalno, da ne bo treba gospodinjam tvoriti vsakdanjih potrebščin iz središča mesta. Krajanji podeželskih krajevnih skupnosti pa lahko pričakujejo bogatejši izbor v svojih prenovljenih prodajalnah.

F. PREŠEREN

ŠE ENKRAT O OTVORITVI VRTCA V MURGLAH

ZAPLETI OKROG OGREVANJA

Že v nekaj zadnjih številkah našega glasila smo obveščali javnost o poteku in zapletih okrog otvoritve oziroma zakasnitve zaključnih gradbenih del novega vrtca v Murglah. To je zadnji objekt izmed desetih, ki so bili iz sredstva samoprispevka I zgrajeni v naši občini.

Gradbeni odbor za izgradnjo te vzgojnovarstvene ustanove je zopet zasedal 23. novembra. Člani so bili informirani o problemih, ki nastajajo zaradi možnega ogrevanja tega objekta. Ogrevanje naj bi bilo namreč vezano na plinsko napeljavo. Testiranje in izdajo dovoljenja za uporabo oziroma koriščenje te centralne peči pa opravlja oziroma izdaja samo posebna komisija, ki je zato pooblaščenca in ima sedež v Zagrebu. Prav za-

radi preobilice dela te komisije pa bi lahko bilo opravljeno testiranje za to vzgojnovarstveno ustanovo po sedanjih predvidevanjih šele v mesecu januarju.

To pa je seveda zelo kasno. Zato so

se člani gradbenega odbora energično zavzeli, da se vrata vrtca odpro za sprejem prvih malčkov s 1. januarjem 1978, problem naj bi reševali z uvedbo pomožnega ogrevanja s pečjo na kurilno olje.

V ROŽNI DOLINI SO SE ODLOČILI

VRTEC V SKLOPU PARKA OF

S pomočjo sredstev Samoprispevka II, ki smo ga Ljubljanci, torej občani vseh petih ljubljanskih občin, zavestno in z velikim odstotkom izglasovali natanko pred letom dni, bomo v naslednjih letih v našem mestu zgradili večje število vzgojnovarstvenih inštitucij, šol, domov za starejše občane in prizidke zdravstvenih ustanov.

Vsekakor pa o tem ne more odločati le peščica občanov, niti verjetno zbor občanov, saj morajo odločitve temeljiti na strokovno pretesnih in utemeljenih odločitvah institucij, seveda ob upoštevanju zasnovane in že obstoječih pogojenosti tega predela.

Zato je dokončna odločitev vseh predstavnikov krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij ter gradbenega odbora, da se razpiše javni natečaj za ureditev Parka OF (z uvrstitvijo lokacije za vrtec) najbolj na mestu in kot taka tudi edina sprejemljiva.

Ob tem so bila upoštevana še posebej mnenja, da pomeni ureditev tega parka tudi več kot samo odločanje teh krajanov, saj bo prej ali slej ta spominski predel nosil pečat slovenske revolucionarne preteklosti.

Posebna komisija oziroma žirija bo izmed predstavljenih rešitev izbrala najugodnejšo in jo tudi širši javnosti predstavila.

TOVARIŠKO SREČANJE V KRAJEVNI SKUPNOSTI BREZOVICA

30. oktobra je aktiv RK Brezovica priredil tovariško srečanje za vse krajanje starejše nad 60 let. Od skupnega števila — 84 občanov, občanov se jih je srečanja udeležilo 51. V dvorani krajevne skupnosti, katero je v ta namen pripravila in okrasila mladina iz Brezovice, so se zbrali jubilarci, predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki občinskega odbora RK Ljubljana Vič-Rudnik. Prireditve so popostrili učenci osemletke na Brezovici s kratko igrico, moški komorni zbor Brezovica, duet Trček — Ambrožič pa sta na trobentno odnosno harmoniko zaigrala nekaj domačih za poskočne noge. Udeleženci menijo, da bi v bodoče taka srečanja postala tradicionalna.

MARTIN ISTENIČ

JAVNA ZAHVALA

V soboto 12. oktobra je bila v polno zasedeni telovadnici Zavoda za rehabilitacijo invalidov uspešno izvedena predstava kulturno umetniškega društva Iška vas. S pomočjo posebno zasnovane scene — velikega kozolca, so se igralci tega društva predstavili z odlično interpretacijo »Butalcev« Frana Milčinskega.

V imenu bolnikov tega zavoda in vseh sodelujočih pri pripravi izrekamo iskreno zahvalo, saj smo bili nad predstavo navdušeni. Upamo, da gostovanje tega kulturno-umetniškega društva ni bilo zadnje.

ZAVOD ZA REHABILITACIJO INVALIDOV TOZD FMR

V PROMETU MED PEŠCI NAJVEČ ŽRTEV

Od vseh prometnih udeležencev je med pešci največ žrtev. To potrjujejo tudi podatki »Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu«, ki je zbral in prikazal podatke o smrtnih žrtvah prometa med pešci na področju UJV Ljubljana za leta 1975—1976 in prvo polletje leta 1977. Tabela prikazuje, da je bilo v letu 1975 od sto devetinpetdesetih žrtev v prometu udeleženih pešcev kar 57 ali 35,8 odstotkov. Razmerje med drugimi udeleženci v prometu in pešci se z letom 1976 in prvo polovico leta 1977 zvišuje v njihovo škodo, tako da znaša razmerje v letu 1976 že 41,2% in v prvi polovici letošnjega leta kar 51,7%, kar pomeni, da je bila letos vsaka druga žrtev pešec.

Presenetljivo je število nesreč pešcev na označenih prehodih za pešce v Ljubljani. Svet je opravil meritve hitrosti na posameznih prehodih v Ljubljani, nobene pa v naši občini, kar je nerazumljivo, saj skozi njo potekata dve izredno pomembni, široki in zelo prometni tranzitni žili, Tržaška in Dolenjska cesta.

Nadaljnja tabela kaže, da so pešci le redko povzročitelji nesreč, nekaj več je kolesarjev in kamionov, večino nesreč pa povzročijo vozniki osebnih avtomobilov. Vzroki za nezgode na prehodih so naslednji: neprimerna hitrost, nepravilno prebivanje, alkohol, nenadna sprememba smeri, napake voznikov na prehodih za

pešce in napake pešcev, ko le-ti prečkajo cesto mimo prehoda.

Najpomembnejša vzroka za tako visoko število nezgod, pri katerih so žrtve pešci, sta slaba označitev prehodov in nezadostna skrb za varnost pešcev. Za zmanjšanje nesreč na prehodih bo potrebno marsikaj storiti, zlasti boljše označiti prehode, da jih bodo vozniki lažje opazili, in skrbnejše vzdrževanje prometnih znakov. Prehodi so slabo osvetljeni, ponekod pa sploh niso, zato bo potrebno poskrbeti za osvetlitev. Tudi redno vzdrževanje talne signalizacije bo pripomoglo k boljši varnosti pešcev. Najpogostejši vzrok prometnih nesreč na prehodih za pešce so napake voznikov na le-teh, drugi vzrok pa so naleti voznikov motornih vozil pred prehodi. Varnost pešcev je na prehodih, ki so označeni s semafori, neprimerno boljša.

Meritve hitrosti kažejo, da večina voznikov na prehodih zmanjša hitrost, še vedno pa nekateri posamezniki tega ne store. Tam kjer pešci pogosteje prečkajo cestjo je povprečna hitrost manjša in se giblje od 46 do 66 kilometrov na uro. Kjer je gostota prometa velika in tudi mnogo pešcev prečka cesto, tam je potrebno prehod opremiti s semaforjem, ker bo le tako zagotovljena večja varnost.

Navsezadnje tudi do popolnosti izvedena prometna signalizacija ne bo pripomogla k var-

nosti udeležencev v prometu, če se sami udeleženci v prometu, bodisi da smo pešci ali vozniki motornih vozil, ne bomo tako obnašali, da ne bomo ogrozili sebe in drugih. Zlasti vozniki motornih vozil, ki so največji povzročitelji prometnih nesreč, bodo morali obzirneje voziti in paziti, da ne bodo preveč pritiskali na plin.

F. PREŠEREN

Previdnejši pred pločevino

PRVI MLEKARSKI SEJEM NA VRHNIKI

V mesecu novembru je Vrhnik praznovala pomemben jubilej — 70-letnico mlekarstva v Sloveniji. Da bi to obletnico proslavili, je slovenska gospodarska zbornica skupaj s slovensko živinorejsko skupnostjo organizirala razstavo mlečnih izdelkov ter obenem prvi jugoslovanski mlekarški sejem. Prireditve je doživela nepričakovan uspeh, saj sta bila razstavnica in sejemski prostor ves čas nabito polna, prav tako pa je zelo veliko udeležencev prišlo na posvetovanje o položaju in razvoju mlekarstva ter na zborovanje proizvajalcev, predelovalcev in prodajalcev mleka in mlečnih izdelkov.

Na sejemskem prostoru, kjer so obiskovalci lahko izbirali med 140 različnimi mlečnimi izdelki po proizvodni ceni, so že prvi dan — sejem je trajal dva dni — ob 10. uri zjutraj prodali dvodnevno zalogo nekaterih vrst sira in iztržili do večera 150 tisoč dinarjev. Drugi sejemski dan je bilo obiskovalcev še več in tudi prodaja boljše, tako da so ljubitelji mleka in mlečnih izdelkov pokupili kar za okoli 200 tisoč dinarjev. Ta uspeh vrhniškega mlekarstva se jema je dokaz, da je tovrstna prireditve zelo privlačna in je obenem tudi vzpodbuda organizatorjem, da prvi mlekarški sejem ne bo tudi zadnji.

M. K.

kramljamo o vzgoji

SPOŠTOVANI BRALCI!

Kramljanje o vzgoji bo odslej redna rubrika v našem glasilu. Profesor Albin Podjavoršek nam je prijazno ponudil svoje sodelovanje in tako bomo objavili vrsto prispevkov o vzgoji otroka in mladega človeka nasploh. Področje vzgoje in izobraževanja je v naši družbi vsekakor vidno in skrbno zastopano, toda v vsakdanu našega življenja bodo, vsaj po mnenju uredniškega odbora Naše komune, ti prispevki dobrodošli vsem, še posebno pa staršem.

UVOD

Šestdeset let mineva, odkar je izšla pomembna knjiga slovenskega pisatelja in pedagoga Frana Milčinskega »Ptički brez gnezda«. Ta knjiga je že pri sami izdaji doživela naklado 80.000 izvodov, bila je večkrat ponatisnjena in kot taka našla mesto v velikem številu slovenskih družin. Tej vzgojni povesti je Milčinski dal značilno ime »Ptički brez gnezda«, saj je v svoji življenjski praksi kot mladinski sodnik in javni delavec naletel na številne mlade ljudi, otroke in mladostnike, ki so zabredli na slaba pota, se pravi iztirili s prave poti po krivdi družbe, najprej svojega domačega okolja, kjer starši bodisi niso znali ali hoteli skrbeti zanje. Ptički brez gnezda so pravzaprav imeli starše, s katerimi so skupno živeli, se srečevali, pogovarjali in prihajali z njimi v »vzgojne odnose«, pa vendar so bili prav ti starši vzrok njihovega bega z doma. Ti otroci so se razvijali in odraščali brez pravega sodelovanja s svojimi starši ali pa je bilo takšno vplivanje staršev na vzgojo negativno.

Prav iz tega dela Frana Milčinskega bi za tale uvod povzeli nekaj vzgojnih načel, ki jih kot bralci doživljamo ob branju posameznih dogajanj v sami povesti. Najznačilnejše misli so naslednje:

1. Za vzgojo otrok ni odgovorna samo mati. Ob vsaki priložnosti mora sodelovati tudi oče, pa najsi bo to od otrokovega najnežnejšega otroštva vse do šolske dobe, ko otrok spoznava pojave stvarnega sveta in začne o življenju samostojno razmišljati.
2. Najvažnejša za uspešen razvoj mlade osebnosti je pravilna vzgoja v družini. Starši so tisti, ki odgovarjajo za vzgojo otrok.
3. Starši se morajo za vzgojo otrok v družini sami vzgojiti, zato morajo spoznavati otrokove značilnosti in se tudi pedagoško izobraževati.
4. Za vzgojo je potrebna ljubezen. Brez nje ne more biti prave vzgoje.

5. Otroke je treba soditi po vzgajanju. Kakršna vzgoja — tak otrok!
6. Pri vzgoji otrok ne sodelujejo samo starši, temveč cela vrsta zunanjih dejavnikov, ki se morajo svojega pomena o njihovem vplivu na otroka tudi žavedati.

7. Z otrokom je treba ravnati psihološko!
8. Za uspešen razvoj mlade osebnosti so izrednega pomena tudi interesne dejavnosti zunaj doma (društva, organizacije).
9. Pri vzgoji otrok so pomembni tudi varnostni organi.
10. Vzgojni zavodi so za otroke in mladostnike z motnjami vedenja in osebnosti sicer velikega pomena, je pa vendarle potrebno razvijati vzgojni proces v teh ustanovah.

S tem delom je Frana Milčinski nakazal pot, kako je treba pristopiti k uspešnemu delu: ustvariti je treba moralno zdravo družino, ki se bo s pomočjo zdrave družbe zavedala odgovornosti pri vzgoji doraščajočega človeka in otroku ter mladostniku pomagala do trenutka, ko bo le-ta sposoben aktivno oblikovati samega sebe, se samovzgjati.

V teh uvodnih besedah smo opozorili na to znano povest in hkrati želeli poudariti, da naša družba že dolgo namenja pozornost vzgoji mladine in da je ta problematika postala še pomembnejša v naših sedanjih pogojih, ko se razvija novi lik človeka samoupravne socialistične družbe.

Družina ima vsekakor prvo in osrednjo vlogo oblikovalca mlade osebnosti, zato bomo prav v tem okviru skušali prikazati problematiko vzgajanja ter vse tiste posebnosti, ki jih je v vzgojnem procesu potrebno poznati, da bi dosegli kakovostne uspehe. Starši pa nikoli ne smejo biti sami, da bi bolje uspevali, jim zato pomaga družba. O vzgoji razpravlja posebna znanost, ki je še zelo mlada in jo imenujemo pedagogika.

Pedagogika je na kratko povedano, znanost o vzgoji doraščajočega človeka in njegovo bodočo udeležbo v družbenem življenju. Beseda pedagogika izhaja iz izraza »pedagog« (grško »paidagogos« iz »paidos« — deček ter »ago« — vodim), ki je bil pri starih Grkih voditelj dečka. O vzgoji sicer lahko govorimo že od pradavnih časov, ko so starejši prenašali na mladi rod svoje izkušnje, kasneje s prenašanjem ljudskih modrosti in v starem veku že zasledimo prve misli o vzgoji. Z razvojem meščanske družbe pa se je z vzgojo, sprva predvsem umsko, začelo ukvarjati vedno več mislecev in tako so na univerzi pred dobrimi sto leti začeli pedagogiko kot znanost tudi obravnavati.

Pedagogika je znanost o vzgoji. Vzgoja je direktno, aktivno, zavestno, smotno in načrtno vplivanje odraslih na naraščaj. Pravimo, da v vzgojnem procesu nastopata vzgojitelj in gojenec. Vplivanje odraslih je metodično prenašanje izkušenj starejših na odraslejši rod, imenujemo ga vzgojni proces. Gojenec se pod vplivi vzgojnega delovanja ne preneha razvijati in spreminjati. Smisel vzgajanja pa je v tem, da bi privledil mladega človeka do tiste stopnje razvoja, ko bi lahko že sam vplival na svoj lastni razvoj, ali, z drugimi besedami, da bi objekt vzgoje, kot so včasih smatrali gojenca oziroma otroka, postal subjekt vzgoje.

Vzgojni talent, to je naravna nadarjenost, ter ljubezen do otrok sta za vzgojno delo zelo važna dejavnika, vendar je znano, da so vzgojni uspehi še bolj, če temelji vzgoja na pedagoški teoriji in ima vzgojitelj oziroma tisti, ki ima opraviti z otroki, ustrezno pedagoško izobrazbo. Pedagoška izobrazba in vzgojne spretnosti omogočajo, da ljudje kot vzgojitelji ne povzročajo vzgojnih napak. Premnoge napake pa zagreše vzgojitelji proti vzgoji samo zaradi tega, ker le-ti ne vedo, kako je treba z mladimi ravnati. Vzgojne napake pa je zelo težko popravljati.

V nadaljnjih poglavjih bomo poskusili po domače pokramljati o vzgoji naših otrok in mladih ljudi nasploh in s priložnostnimi članki spregovoriti o tem in onem. Skušali bomo odgovoriti predvsem na naslednja vprašanja:

1. Kdo vzgaja?
2. Koga vzgajamo?
3. O vzgojnih smotrih in nalogah vzgoje
4. O vzgojnih načelih in vsebini vzgoje
5. O organizaciji ter sredstvih in nalogah vzgoje.

PROF. ALBIN PODJAVORŠEK

AKTIVNOST ORGANIZACIJE RDEČEGA KRIŽA

AKTIVNI RK TUDI V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

»Ni je družbene blaginje in tako bogate družbe, ki bi prenesla — zmogla — takšno obliko zdravstvenega varstva, kot jo zahtevamo mi (pogosto ne vemo od koga in zakaj) ob takšnih konceptih, navadah, ob takšni skrbi za lastno zdravje, ob takšnem pojmovanju zdravega življenja,« je zapisano na vabilu za enega od seminarjev, ki je prišlo na naslov odbora RK občine Vič-Rudnik.

V prostorih odbora RK naše občine se vedno nekaj dogaja. Aktivnost na tem področju je vedno aktualna in kar je še važnejše — delo je posvečeno vsem občanom, ki potrebujejo pomoč, če ne danes pa morda jutri ali čez leto dni. V pogovoru sta sodelovala sekretar odbora RK naše občine prof. Alojz Bertonec in pa tehnična sekretarka odbora Silva Baus, ki je obenem predsednica komisije za socialno skrbstvo in krvodajalske komisije ter predsednica samoupravnega nadzora pri SIS za socialno skrbstvo.

Najpomembnejša naloga je trenutno ustanavljanje aktivov RK v delovnih organizacijah, ki jih moramo v Sloveniji ustanoviti kar 500. Prva delovna organizacija, ki je tak aktiv ustanovila, je Iskra IPT na Tržaški cesti.

Vzgoja mladih — več poudarka

Že nekaj časa je odbor RK zelo zaposlen tudi z izobraževanja

njem občanov na zdravstvenem področju ter z vzgojo mladih v šolah ter starejših v krajevnih organizacijah. Trenutno teče akcija za boj proti raku, boleznim prebavil in trebuha. Organizirana so predavanja, ki jih spremljajo diapozitivi in razlaga specialista, gastroenterologa dr. Milana Gorenjskega. Poleg tega bodo začeli v osnovnih šolah — za sedmi in osmi razred — s predavanji o spolni vzgoji, načrtovanju družine in o splavu in njegovih posledicah.

Odbor RK je krajevnim skupnostim poslal vprašalnike, da bi tako dobili čim jasnejšo sliko o tem, kaj ljudi zanima in o čem bi želeli izpopolniti svoje znanje. Na podlagi odgovorov se bodo nato odločili za predavanja.

Pomembno vlogo ima odbor RK tudi pri razvijanju in širjenju sosedske pomoči, saj vemo, da vsi starejši občani ne morejo dobiti prostora v domu. Ta pomoč je v primestnih krajevnih skupnostih precej bolj razvita,

kakor pa v mestu samem in moja sogovornika sta še posebej pohvalila sosedsko pomoč na Brezovici. V ta del aktivnosti odbora RK so vključeni tudi mladi, ki starejše občane obiskujejo na domu in jim, po svojih močeh pač, tudi pomagajo. Pa naj omenim še skrb za ostarele občane v tovrstnih domovih, saj se jih pri RK spomnijo vsako leto.

Vsako leto v svoje vrste sprejmejo nove člane, cicibane in tudi starejše mladince. Za cicibane so letos pripravili nove izkaznice in lične mape, v katerih so slikanice o zdravem načinu življenja in dela. Tako že v nežnih letih dobijo otroci nekaj osnovnega znanja, kar je zelo pomembno za kasnejše, aktivno vključevanje v vrste RK.

V decembru še ena zbiralna akcija

Vsako leto organizirajo pri občinskem odboru RK tudi zbiralne akcije papirja — 4-krat letno ter obleke. Ta akcija je vsako leto zadnji četrtek v mesecu maju in letos so tako zbrali 15 ton oblačil. Zadnja akcija zbi-

ranja papirja bo v mesecu decembru in ker so datumi spreminjeni, naj jih navedem: KS Kolezija 14. dec., KS Krim-Rudnik 15. decembra, KS Malči Belič 16. decembra, KS Milan Česnik 19. decembra, KS Rožna dolina 20. decembra.

Letošnja krvodajalska akcija je bila v viški občini zelo uspešna, saj je plan presežen za 10 odstotkov in na vrsti je še ena akcija, ki bo 22. decembra. Moja sogovornika sta povedala tudi to, da so letos prvič organizirali krvodajalstvo tudi za prosvetne delavce — v šolah in vrtcih in odziv je bil zelo dober.

V mesecu decembru bo tudi seminar za izobraževanje aktivistov RK, ki ga organizira mestni odbor RK in iz naše občine se ga bodo udeležili štirje, ki bodo svoje znanje, tako ali drugače, prenesli naprej. Tako bodo občani spet pridobili nekaj, kar bo marsikomu pomagalo v vsakdanjem življenju, to pa je tudi najpomembnejša naloga, ki si jo iz leta v leto zadajo vsi, ki delajo na področju zdravstvene vzgoje in v odborih Rdečega križa.

MOJCA KAUCIČ

IZ ZPM

NOVOLETNA PRAZNOVANJA DEDKA MRAZA V NAŠI OBČINI

Na osnovi smernic IO predsedstva MK SZDL in Mestnega sindikalnega sveta o organizaciji novoletnih prireditev za mlade smo se v občini Vič-Rudnik načrtno usmerili v krajevne oziroma vaške skupnosti. V ta namen so bili aktivirani koordinacijski odbori, sestavljeni iz predstavnikov DPM, krajevne konference SZDL, šole in VVZ, ki naj bi pripravili programe novoletnih prireditev v KS.

Program naj bi nudil vsem otrokom v KS kulturno prireditev z obiskom dedka Mraza ter simbolična darila. Na osnovi programov, ki smo jih prejeli od KS, je izvršni odbor ZPM razdelil skromno vsoto 40.000 din. Za akcijo okrog zbiranja sredstev v delovnih organizacijah smo bili pa žal prepozni.

Specifika območja naše občine je sorazmerno veliko kmečkega prebivalstva, ki je dokaj oddaljeno od Ljubljane in ravno tem otrokom smo do sedaj nudili najmanj. Zaradi oddaljenosti ti starši tudi niso mogli peljati otroke na cen-

tralne prireditev v Ljubljano, tako da ti otroci niso bili deležni novoletnih prireditev.

No, letošnja usmeritev v KS na to ta problem v veliki meri

popravila, to je namreč razvidno tudi iz programov DPM v krajevni skupnosti, ki organizirajo prireditev tudi v vaških skupnostih in s tem približajo prireditev z dedkom Mrazom vsakemu otroku. Konkretno, v krajevni skupnosti Črni vrh bodo letos organizirali v prostorih osnovne šole kulturno prireditev, na kateri bodo nastopali učenci osnovne šole

Polhov Gradec, za pestrost programa pa bo poskrbel tudi dedek Mraz s spremstvom, ki bo vsem otrokom od 3. do 9. leta podaril skromna darila v obliki slikanice, knjige, sladkarij.

Mnenja smo, da bi sporazum med delovnimi organizacijami ter koordinacijskim odborom za prireditev in proslave v KS omogočil enoten pristop k realizaciji novoletnega programa z vsebino, ki je primerna za naš družbeni trenutek in samoupravno socialistično naravnost družbe za oblikovanje našega mladega rodu, vsebino, ki bo krepila in žlahtnila ustvarjalnost, domišljjski svet otrok in v oblikah zdravega razvedrila opravila svoje vzgojno poslanstvo.

DRAGO ČERNOŠ

BILI SMO V ŽIVALSKEM VRTU

Narava se pripravlja na zimski počitek, vendar je te »priprave« v živalskem vrtu kar težko opaziti. Raznovrstni ptički, od domačih kokoši do afriških papig glasno opozarjajo obiskovalca, da mu na sprehodu ne bo dolgčas, tudi če je sam. O, pač, tudi v živalski vrt se je prikradla pozna jesen, listja na kostanjih in drugih drevesih je že malo pa tudi šimpanza Mojca in Marko sta se s svojimi opičjimi sorodniki že umaknila izpod milega neba in sedaj veselo uganjata svoje vrugolije po malo manjši kletki. Kaže, da jima je včasih kar malo dolgčas, ko se vedno razveselita vsakega obiskovalca in mu ponujata roko, najbolj sta vesela svojega oskrbnika takrat, ko jima prinese nekaj rezin sladkega ananasa.

Divja svinja v svoji ogradi, zakopana v blatu izgleda kot starogrški filozof, ki se zavzeto ukvarja z nekim problemom, pri sebi gode in sploh ne opazi, da je mimo prišel obiskovalec, ki bi jo rad zmotil pri njenem premišljevanju.

Rac in gosi preveč ne mika voda, bolj na suhem se držijo, le

tu in tam kakšna reže gladino bajerja.

Medvedu Meta, Jaka in Tina so ravno pri počitku, seveda čas je za kosilo, treba se bo oskrbeti za dolgo zimsko spanje, da ne bo pozimi preveč mraz.

Mala srnica Pika se pa kar sprehaja po živalskem naselju, malo mora obiskati tudi druge

prebivalce. Svojega vrstnika je morala pustiti kar doma, da ne bo uporabil svojih dveh ostrih rogov na drugih obiskovalcih.

Noja se dostojanstveno prestopata po svojem prostoru kot gospod in gospa visoke družbe iz preteklega stoletja. Človek sploh ne bi verjel, da se znata tudi šaliti, pa se. Uslužbencu, ki ju krmi, se včasih kar zaletita v hrbet, ta pa mora hočeš, nočeš postaviti kozolec.

Ti naši junaki imajo še mnogo sosedov, ki so nastanjeni okrog njih.

Ravno te dni so v živalskem vrtu dobili novega prebivalca, slončka iz Indije, sedaj še nima primerne bivališča, saj se je preselil v levnjak, vendar upajo,

da bo do pomladi že izdržal, potem mu bodo uredili novo bivališče. Pripravljajo se tudi na sprejem morskega leva, bazen zanj je že skoraj v zadnji fazi gradnje.

V živalski vrt prihajajo vedno novi prebivalci, v zadnjih dveh letih se jih je naselilo kar trindvajset.

Med živalmi in zaposlenimi v živalskem vrtu obstaja prava sožitje. Ljudje imajo radi svoje varovance, saj jim s svojim delom omogočajo življenje. Tovarišica, ki skrbi, da prebivalci živalskega vrta niso lačni, ima polne roke dela. Za vsakega posebej mora pripraviti obrok, ki bo okusen in dovolj velik.

F. PREŠEREN

kulturni telegrami

KPD BARJE

Dejavnost se je tako razmahnila, da je za evidentiranje članstva zmanjkalo časa STOP Folklorna skupina nastopila v Študentskem naselju STOP Dvorana na Barju je polna tudi, kadar gostujejo sosedje STOP Milčinskega — Mejakovi »Butalci« nasmejali krajane STOP

DPD BRDO

Imeli so prireditve ob 30-letnici Svobod STOP KUD je sodeloval pri organizaciji 35. obletnice požiga in pokola na Brdu STOP Vezni tekst je pripravila Cvetka Bofulin STOP Prosvetno društvo Horjul gostovalo z Javorškovimi »Manevri« STOP Pripravili so tudi razstavo arhivskih fotografij in listin STOP

KUD BREZOVICA

Zbor bo vodil tovariš Karol Jerič STOP ZKO priporoča, da bi čimprej začeli STOP Društvo bo razvijalo tudi lutkovno dejavnost STOP Vaje za Astrid Lindgrenovo »Piko Nogavičko« že tečejo STOP

DPD SVOBODA DOLGI MOST

Baletna in folklorna skupina, ki jo vodita tovarišici Tatjana Remškarjeva in Vrečkova, sta v času proslav zelo zaposleni STOP Nastopili bodo tudi v dvorani TVD Partizan na Taboru STOP Knjižnica je nakupila spet veliko novih knjig STOP

KUD DOLOMITI DOBROVA

Partljičevu igro »Naj poje čuk« so Dobrovčani že igrali STOP Za predsednika KUD je bil soglasno izvoljen Dušan Pavlica STOP KUD sodeluje pri organizacijskih pripravah ob 100-letnici rojstva skladateljca Emila Adamiča STOP

PD HORJUL

Ob mesecu knjige so priredili zelo uspel literarni večer STOP Javorškovi »Manevri« v režiji Francija Končana pa so medtem gostovali v Slovenski Bistrici, Mariboru na Borštnikovem srečanju, kjer je bila dvorana slovenskega narodnega gledališča nabito polna; v Rušah, na Brdu pri Ljubljani in v Polhovem Gradcu STOP Pevski zbor je medtem nastopil na Kureškcu na proslavah Šerčerjeve brigade STOP Ali lahko delovni človek poleg družbenih nalog še redno obiskuje pevske in hkrati gledališke vaje? STOP Vprašanje, ki visi nad Horjulom, pričakuje kompromisne rešitve STOP

KUD IG

Zelo zaposleni STOP Pišejo poročilo STOP Evidentirajo članstvo STOP Tovariš Cimperman piše režijsko knjigo za Mihalkova »Šestero mušketirjev« STOP Pevski zbor nastopil v Študentskem naselju STOP In na Kureškcu STOP Kdor ob večerih prisluškuje pod okni nove šole, bo slišal Ljubavne pesmi iz Rezije Rada Simonitija STOP in pesem XV. brigade STOP pa še druge pesmi, ki so jih uvrstili v program 1978 STOP

KUD IŠKA VAS

Se zna uveljaviti STOP O njih piše dnevno časopisje STOP Spet o njihovih uspehih gostovanjih z Milčinskega Mejakovimi »Butalci« STOP Ustanavljajo harmonikarsko skupino STOP In pripravljajo Župančičev recital STOP Pevski zbor bo nastopil na proslavi za 22. december STOP Program pesmi za sezono 77—78 je zelo pester STOP

KUD LAVRICA

Pripravljajo recital Župančič in mi STOP In vsi že znajo na pamet vloge za igro Toneta Partljiča »Ščuke pa ni« STOP

KUD ZADRUGAR NOTRANJE GORICE

Poslali so izčrpno poročilo o delovanju društva STOP

DPD SVOBODA PODPEČ

Zakaj med Podpečani ni zanimanja za gledališko delo STOP pa so med njimi tako nadarjeni igralci STOP Ali bi moral zborovodja Ribarović tudi režirati? STOP Za množičnost? STOP Za vsakega novega obiskovalca bo dobila knjižnica novo knjigo STOP V Podpeču so začeli z akcijo »Pridobimo novega bralca za nov knjižni fond« STOP

DPD SVOBODA VIČ

Kulturnometniško društvo se je na novo organiziralo STOP Nakupili so svetlobna telesa STOP Povezali so se s profesionalci STOP Pripravljajo kar tri gledališke predstave STOP Proslava za 29. november kar najslovesnejša STOP

KUD ŽAŽAR

Malavašič Anton režira Žarka Petana »Beseda ni konj« STOP Tudi na Župančiča ne bodo pozabili STOP

KUD ŽELIMLJE

Imeli so iz naslova kulturne akcije celovečerni koncert z nastopom Ladka Korošca, Marjana Benedičiča in Milana Stanteta STOP

KPD KAREL JERAJ

Skupaj s pevskim zborom sodelujejo na prireditvah tudi člani recitacijske skupine STOP Rdeči atom, Komunist, Domovina, Previharimo viharje ... so samo nekateri naslovi iz njihovega programa STOP Delovne organizacije povežite se z njimi STOP Povabili so pisatelja Smiljana Rozmana STOP Sodelovali so na kvizu na planinskem taboru s pih na Golteh STOP Celovečerni koncert so imeli v dvorani Slovenske filharmonije STOP

N. T.

V TRNOVEM

ZAKAJ JE ZANIMANJE ZA KULTURO VEDNO MANJŠE?

Kulturna skupnost pri krajevni skupnosti Trnovno je na pobudo mestne zveze kulturnih organizacij pripravila problemsko konferenco, ki je bila sredi novembra v prostorih krajevnih skupnosti. Udeležba je bila precej slaba in nekje nam že to pove, kako in koliko se ljudje zanimajo za kulturno udejstvovanje.

Začetek problemske konference se je odvijal v znamenju podajanja poročil o posameznih kulturnih dejavnostih, kar pa je kmalu nedo ugravideno prekinil. Zelo malo namreč pomaga, če posamezna kulturna društva in organizacije pridno delajo, obenem pa je pogosto njihovo delo bolj samo sebi namen. Dejstvo je, da se ljudje zelo malo ali pa sploh nič ne zanimajo za kulturne dogodke v svoji krajevni skupnosti. To nemalokrat občutijo na svoji koži člani kulturno umetniškega društva France Prešeren, pa tudi mnogi drugi.

Res je sicer, da je KS zelo blizu mestnega središča, kar pa ne bi smelo biti vzrok, da bi krajevni zaneimarjali udejstvovanje na domačem terenu. In tu je še nekaj, kar je treba poudariti; to namreč, da je res zgrešeno delovanje samo v svoji KS. Celotno področje je namreč veliko in med nami je precej poklicnih kulturnih delavcev. Marsikateri med njimi — ne samo slikarji in kiparji — ne bi odrekli svoje pomoči in strokovnosti, če bi jih prosili. Kulturna dejavnost na našem področju je namreč res osnovana predvsem na amaterizmu, pa dobra volja včasih le ni dovolj. Pomoč tistih, ki so na posameznih kulturnih področjih »doma«, je pač, vsaj kdaj pa kdaj, neobhodno potrebna. Ne samo zaradi lažjega dela amaterjev, ampak tudi zaradi bolj kakovostnih predstav in prireditev. Precej so se na problemski konferenci namreč pogovarjali o poklicnem kulturnem animatorju, za kar pa bi morali seveda imeti potrebna finančna sredstva, ki jih zaenkrat ni. Ni tudi sredstev za obveščanje o kulturnih dogodkih, obenem pa se je izkazalo, da je le-to možno tudi z minimalnimi vsotami ali pa celo brezplačno. Seveda pa je treba najprej storiti še marsikaj, da bo kulturna dejavnost res zaživel.

Pomembno je tudi to, kako se na tem področju udeležujejo mladi. Na šolah je namreč kulturna dejavnost zelo razvita in na osnovni šoli v KS Trnovno se že leta dolgo lahko pohvalijo z zelo dobrim in prizanim mladinskim pevskim zborom. Škoda pa je, da se ti mladinci po končanem šolanju na osnovni šoli razidejo in opustijo petje. Verjetno obstaja kakšna možnost, da bi ti mladinci, če že ne vsi, pa vsaj nekateri, ostali skupaj in s petjem nadaljevali. Tako bi imeli še en pevski zbor, že preiskuen na mnogih mladinskih festivalih, ter kot tak že sam po sebi zagotovilo za kakovost.

Med kulturne ustanove sodi tudi knjižnica, ki je v krajevni skupnosti ni, verjetno pa je tudi še nekaj časa ne bo, ker ni ustreznih prostorov. Čas, ko bo možno dobiti prostore za knjižnico, je še precej daleč, saj je predvidena šele v bodoči novogradnji v Trnovem — med Karunovo in Eiprovo ulico.

Na konferenci je bil prisoten tudi predstavnik rekreacijskega centra Ljubljana (bivši veslaški klub Savica), kjer se prav tako spoprijemajo s težavami. Tarejo jih kadrovske in denarne, pomevemo pa naj, da bodo prihodnje leto praznovali 70-letnico obstoja. Kot vse kaže pa pri TVD Partizan Trnovno nimajo nobenih problemov, saj na problemsko konferenco ni prišel nihče, čeprav je bila v kletnih prostorih njihovega doma.

Torej je sestanek kljub slabi udeležbi dosegel svoj namen, vsaj kar zadeva jasen vpogled v problematiko amaterskih kulturnih društev. Še vedno pa je prva in najvažnejša naloga društev, pa tudi nas vseh, da to dejavnost podpremo, saj se nemalokrat zgodi, da amaterska predstava, razstava ali katera druga oblika kulturnega delovanja, dá človeku več estetskega in notranjega užitka, kakor pa predstava poklicne kulturno umetniške skupine.

MOJCA KAUCIČ

PRISPEVEK POLHOGRAJSKIH ŠOLARJEV

PROSLAVA OKTOBRA

Člani zgodovinskega krožka osnovne šole Polhov Gradec so pod vodstvom mentorice Jožice Kavčič pripravili proslavo ob 60-letnici oktobrske revolucije, ki je bila v torek, 8. novembra 1977 ob 12. uri v avli šole. Sodeloval je mladinski pevski zbor z več pesmi. Na proslavo smo povabili tudi člane Zveze borcev in mnogo se jih je odzvalo našemu vabilu.

Pripravili smo recital, v katerem je sodelovalo 21 učencev. Vsebinu programa je prikazovala posamezna zgodovinska obdobja: fevdalizem, kapitalizem in socializem z odlomki svetovnih in domačih avtorjev, ter revolucionarne pesmi, ki jih je zapel pevski zbor in s tem popestril program.

25. oktober 1917 je bil prvi dan zmagovite socialistične revolucije. Istega dne dopoldne je vojaški revolucionarni komite objavil oklic ruskim državljanom, da je začasna vlada strmoglavljena, da je oblast v rokah proletariata, da je odpravljena velesposesniška lastnina, delavci imajo kontrolno nad proizvodnjo, postavljena je sovjetska vlada in predložen demokratičen mir. Ta oklic je spisal Vladimir Ilič-Lenin.

Popoldne se je začela izredna seja petrograjskega sovjeta, na katerem je imel Lenin svoj znameniti govor. Posebno je poudaril, da se mora 3. ruska revolucija končati z zmago socializma.

Pri nas smo ideje Lenina uresničevali pod vodstvom partije in tovariša Tita med narodnoosvobodilnim bojem.

V novembrskem jutru 1943 sta v zatišju med boji v gozdovih nekje med Kočevjem in Ilovo goru imeli dve brigadi proslavo oktobrske revolucije.

Oktobrska revolucija ima velik zgodovinski pomen. Sprožila je nagle odločilne družbene zgodovinske spremembe, ki so vplivale tudi na današnje dni. Leninovi boljševiki so se lotili preobrazbe sveta, s svojo revolucijo odprli vrata nove socialistične ureditve. Socializem je postal svetovni proces.

Na poti socialističnega razvoja sveta je pod vplivom velikega oktobra KPS dala velik prispevek pred vojno, med narodnoosvobodilnim bojem in po njem. Njen, torej naš jugoslovanski ustvarjalni odnos do izročila oktobrske revolucije se kaže v našem osvobodilnem boju, v naši socialistični revoluciji, v naši podpori boja proti kolonializmu, v naši neuvrčenosti, v našem odnosu do dela, do vsega naprednega, v našem odnosu do človeka in človeštva, v naši podpori socialističnim gibanjem v svetu, v podpori našim manjšinam izven meja Jugoslavije.

Naš odnos in odgovornost do velikega Oktobra in Lenina se kaže v naši in samostojni poti v socializem, v izgradnji in krepitvi našega samoupravnega jugoslovanskega socializma.

MAJDA DOLNIČAR
JELKA BOŽNAR,
OŠ POLHOV GRADEC

VEČER NARODNIH PESMI IN OBIČAJEV Z DR. ZMAGO KUMER

Geslo: »Človek — delo — kultura« velja tudi za preproste človeka. Zato so šentjoški kulturniki povabili svoje sokrajane v staro šolo na Šentjoštu. Odzvali so se v velikem številu.

Navsezadnje je le res, da starejši ljudje živijo v spominih, mlajši pa v načrtih. Ti mladostni načrti pa velikokrat starejše ne vključujejo. Zato je med nami veliko starejših ljudi, ki živijo skromno, odmaknjeno vsakodnevno življenje.

KPD Ivan Cankar — Šentjošt je naprosil za obisk dr. Zmago Kumer. Rada se je odzvala, na izredno zanimiv način nam je opisala delo etnografskega inštituta in se posebej poudarila narodnih pesmi in glasbe. Zvedeli smo, kako se je zapuščina slovenskega naroda ohranjela skozi stoletja po raznih zapiskih, še več pa po ustnem izročilu, kakšen pomen je imela pesem (saj se je Slovenec rodil in rastele umrl s pesmijo).

Zanimalo jo je, kaj in kako se je prepevalo po Šentjoštu in okolici. Tedaj so se odprle ustnice in oživele, oči zaiskrile, gube na obrazu so postale bolj mehke in sproščene, od kmečkega dela utrujene roke pa so živahno pritrjevale, da je res bilo tako, kot tista poje: »Včasih spomladi je lušno blo« ... Matere so predstavile še davno zakopane uspanke iz svojih src, prebudile so se stare podkonec in pesmi porojene ob kmečkem delu, nazadnje še žalostinke, katere so predvsem prepevali takrat, ko se je moralo posloviti mlado življenje.

»Slovinci smo izredno bogati v petju,« je počasi zaključevala dr. Zmago Kumerjeva, zato jo ohranjamo, negujemo in predajamo poznejšim rodovom.

Sklenili smo, da bomo še organizirali podobna srečanja, da se bo naš preprost človek zavedal svoje pomembnosti in enkratnosti, kajti bogato ljudsko izročilo kulture moramo ohranjati.

IVANKA KAVČIČ

BILI SMO NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

DONI PESEM, BRATE DRUŽI...

Spontana pesem trišestdesetih kmečkih grl kooperantov ljubljanskih mlekarn na prostranem dvorišču slovenskega kmeta Antona Krušiča na avstrijskem Koroškem se je prelivala po Veljnji vasi. S solzami v očeh in z dehtečo medicino v iskričastih kozarčih so nam postregla Rupijeva dekleta. In starca osemdesetih let, njihova babica je s tihim ihtenjem in počasno starčevsko hojo drhteč spremljala vsak pregib naših ustnic...

Prejšnjo noč pa so v Šent Jakobu v Rožu nemškutarji podrli slovenski napis, ki so ga postavili vaščani...

Pesem, slovenska beseda, edina stvar, ki je potrebna našim rojakom onkraj meje, bolj kot kruh in sol, zagotovljena v sedmem členu državne pogodbe, slovenska beseda, s katero so Rupijeva dekleta zaželela dobrodoлично kmetovalcem, svojim rojakom iz domovine, čeprav nešteto krat zaničevana in opljuvana slovenska beseda.

In ko smo se kmetje dogovorili za to ekskurzijo po slovenski Koroški, nas je vodila predvsem ta misel: kakšna je toliko opevana svoboda naših rojakov onkraj meje.

Trišestdeset nasmejanih, veselih obrazov, na katerih je vtkano vsakodnevno težko delo kmeta in hkrati pristna slovenska širokosrčnost, solidarnost do zatiranih in hkrati prepričanje, da je slovenski narod neuničljiv. Tako, kot je preroko napisal naš veliki pisatelj Cankar: Močan si, narod slovenski. Že tisoč in petsto let krvaviš, izkrvavel nisi ... Ti pa, v trpljenju izkušen, le zmažeš pod težko sovražno pestjo in praviš: »Nikarte. Ta burka je stara že tisoč let!«

Onkraj meje nas je pričakal inž. Tone Koncilja, predstavnik Zveze koroških zadrug v Celovcu. Simpatičen, širok nasmeh in pozdrav vseh Slovenцев onkraj Karavank.

Potem ogled sodobne kmetije Franc. Gal oba, Peca, kot mu pravijo domačini. Na velikih oknih hleva spleti visečih pelargonij in cvetje povsod, celo pred ogromnim silosom, napolnjenim z domačim žitom. Galob, krepak, nabit z energijo, neomajna odločnost koroškega Slovenca, ki je vrsel v napredek Zgornjega brega in se ne pusti izkoreniniti, z vsemi predniki in z vso prihodnostjo v slovenski zgodovini.

Gospa sveta in Gosposvetko polje, Meka slovenstva. Tamkaj nas je pričakal dr. Zwitter mlajši in nam ob vojvodskem prestolu obudil spomin na zibelko slovanstva, ki se je spočenjalo prav tu, pred nami, na kamnu, ograjenem z železno ograjo in z opisom pomena tega spomenika — v nemščini! Mislim, da ni bilo našega človeka z Dobrove, ki bi se ne počutil ob tem spomeniku ponosnega, ker je Slovenec. In mlada generacija Koroških Slovencev, kot ji pripada dr. Zwitter, je najvidnejša predstavnica nacionalno in politično osveščene pripadnosti svojemu narodu v borbi za pravice, zmago in obstanek slovenstva.

Celovec. Moderna slovenska knjigarna in ljubezna knjižničarka. Med bežnim pogovorom smo hkrati z njo ugotovili, da je še nihče ni seznanil s knjigami piscev, ki smo jih prinesli s seboj kot darilo Zvezi slovenskih zadrug, z pisatelji, ki živijo in delajo v krajevni skupnosti Dobrova: Neža Maurer, Franček Štrekelj, Krvinova. V njeni beležnici so ostala imena knjig, ki jih je na našo pobudo naročila med ljudmi, ki so jih ji pozabili imenovati.

Popoldanski počitek v Bilčovsu v prijetno urejenem gostišču Janka Ogrisa, župana občine Bilčovs. Prav tu je zbirališče in središče slovenske kulture onkraj avstrijske Koroške.

Tu se je dobrovškimi kooperantom utrnula prelepa misel: zakaj bi se ne pobratili in zblizali z rojaki v tej vasi, z njimi uskladili svojo kulturno, slovensko kmečko dediščino, izraženo v besedi, govornjeni in pisani, v domači pesmi, folklori in običajih.

Ob slovesu z inž. Koncilijo v Železni Kapl in se je marsikomuro orosilo oko. V zahvalo smo jim podarili komplet knjig pisateljev iz Dobrove, hvalečnost za izredno gostoljubnost.

V avtobusu pa je žarela slovenska pesem, se prebijala skozi priprta okna avtobusa in bodrila ljudi, ki smo jih srečevali. Pesem, spontana manifestacija v podporo ljudem, ki smo jih ta dan spoznali.

Še enkrat: hvala vam, bratje Korošci. Na dlani ste nam odprli srce in v njem svoje probleme, vaš ponos do slovenske skupnosti v domovini, ki ji pripadate. Dali ste nam občutiti, kolikšno vrednoto imamo kmetije: naš narodek v kmetijstvu stopa v korak z vami.

Toda mi delamo zase, na svoji, domači, slovenski zemlji.

MINKA KRIVINA

Akademski pevski zbor Tone Tomšič je obogatil s svojimi kratkim koncertom osrednjo proslavo ob 60. obletnici oktobrske revolucije, ki je bila v naši občini v zadnjih dneh oktobra.

Ura telesne vzgoje na TSS — lesarstvo

TELESNA VZGOJA NA TEHNIČNI SREDNJI ŠOLI ODDELEK ZA LESARSTVO POUDAREK NA MNOŽIČNOSTI

V mogočni rumeni stavbi tehniških šol na Aškerčevi cesti so poleg dijakov drugih šol našli svoj hram učenosti tudi učenci lesarstva. Odkar njihova šola deluje samostojno in z drugimi strokami deli le skupne prostore, je zlasti zaživelo športno društvo.

Kot povsod se tudi na tehniški šoli za lesarstvo srečujejo z različnimi problemi, ki pa jih ponavadi uspešno rešijo. Največji problem za širši razmah športnih aktivnosti je pomanjkanje prostora. Telovadnico namreč delijo z ostalimi dvema šolama, ki delujeta v isti stavbi, tako da imajo za krožkovno dejavnost izredno malo časa. Kot pri rednem pouku si tudi pri aktivnosti športnega društva pomagajo s telovadnico TVD Partizan Trnovo in TVD Partizan Ilirija v Šiški.

O tem meni predavatelj telesne vzgoje in mentor športnega društva Edo Tkavec: »Že na samem začetku bi poudaril, da je osnovni namen našega društva vključiti v športno aktivnost čim večje število dijakov. V šolo se vpiše mladina iz cele Slovenije in tako pri rednih urah telesne vzgoje opazim, da so nekateri popolnoma brez gibalnih sposobnosti. Že pri rednih urah in dopolnilno pri krožkih napake v veliki meri odpravimo in omogočimo zdrav razvoj mladega človeka.

Na šoli smo zlasti aktivni v odbojki in košarki, kjer deluje tudi medrazredna liga. Občasno obiskujemo tudi pokriti bazen v Tivoliju, kjer odpravljamo plavalno nepismenost. Večje načrte imamo za prihajajočo zimo, saj skušamo organizirati smučarski tečaj in sobotne izlete na bližnja smučišča. Čeprav smo na medrazrednih tekmovanjih pogosto priče kvalitativnim športnim bojem, pa na srednješolskih prvenstvih nimamo pravega uspeha. Zaradi ozkosti gledanja na mestni zvezi in napačne presoje, kaj je klubski in kaj selekcioniran tekmovalce, nastopamo v zelo okrnjenih ekipah, ki nimajo ne možnosti niti veselja za dosego boljšega rezultata. Podoben problem se pojavi tudi pri sodelovanjih na jesenskih krosih.

Mnenja sem, da se na srednji šoli ne da do srede oktobra zadovoljivo pripraviti ekipe za sodelovanje na takih tekmovanjih. Pošiljati dijake brez predhodnih telesnih priprav in brez predhodne selekcije v razredih pa je verjetno bolj škodljivo kot pa dobro. Vsekakor pa se bodo z izgradnjo nove šole v okviru fakultete pod Rožnikom razmere za kvalitetnejše delo pri telesni vzgoji znatno izboljšale in bo tudi športno društvo našlo svoj prostor za še večji razmah.

LETNA SKUPŠČINA OBČINSKE STRELSKE ZVEZE

Z NOVIM PREDSEDNIKOM NA ČELU

V začetku novembra je bila letna skupščina občinske strelske zveze Ljubljana Vič-Rudnik. Po uvodnem pozdravnem govoru, izvolitvi organov skupščine in poročilih predsednika, tehničnega sekretarja, blagajnika in nadzornega odbora se je razvila plodna razprava na podlagi podanih poročil.

Predsednik skupščine občinske strelske zveze Ljubljana Vič-Rudnik. Po uvodnem pozdravnem govoru, izvolitvi organov skupščine in poročilih predsednika, tehničnega sekretarja, blagajnika in nadzornega odbora se je razvila plodna razprava na podlagi podanih poročil.

Predsednik skupščine občinske strelske zveze Ljubljana Vič-Rudnik. Po uvodnem pozdravnem govoru, izvolitvi organov skupščine in poročilih predsednika, tehničnega sekretarja, blagajnika in nadzornega odbora se je razvila plodna razprava na podlagi podanih poročil.

športa. Zlasti je čutili vrzel med široko bazo in vrhunskimi tekmovalci. Pri občinski strelski zvezi bi morali nujno uskladiti kriterije ter proučiti možnosti združevanja kvalitete, kar bi bilo mnogo racionalnejše, poleg tega pa bi občina kot celota dosegala na republiških in državnih prvenstvih tudi večje ekipne uspehe.

Ob koncu razprave je skupščina poleg tega, da je ugotovila, da je bil storjen v zadnjih letih pomemben korak naprej v razvoju strelskega športa v občini, sprejela predložena poročila z dopolnitvami iz razprave.

Prav tako se je odločila, da se na osnovi programov strelskih družin ter predhodni uskladi tvori finančnih programov financira strelska dejavnost preko ZTKO. V program dela bo potrebno vključiti nadaljnje širjenje strelskega športa, predvsem med šolsko mladino, posebno pozornost pa bo potrebno posvetiti vključevanju žensk v strelske vrste.

Ob tej priložnosti so najzaslužnejši s tega področja prejeli skromna priznanja. Po razrešitvi članov dosedanjih odborov in disciplinskega sodišča so bili izvoljeni novi vodstveni organi. Za predsednika novega upravnega odbora je bil izvoljen dolgoletni predsednik SD Rajko Skapin in član upravnega odbora občinske strelske zveze Ivan Košak.

OB 25-LETNICI SD RAJKO SKAPIN

SLOVESNO OB JUBILEJU

V prijetno okrašenih dvorani Študentskega naselja so člani in prijatelji strelske družine Rajko Skapin ter številni gostje proslavili 25-letnico delovanja. Ob tej priložnosti so najzaslužnejšim članom in kolektivnim članom za trud in prizadevanja ter dobre tekmovalne uspehe podelili priznanja in plakete. V kulturnem programu, ki je sledil podelitvi in slavnostnemu govoru, ki ga je podal predsednik občinske skupščine Vili Belič, so sodelovali moški zbor iz Litostroja in mladi harmonikarji iz Glasbene šole Vič.

Na sedmem memorialu narodnega heroja Rada Končarja na 42 km dolgem maratonu za kajakaše in kanuiste v Zagrebu so se v hudi mednarodni konkurenci odlično odrezali športniki LBD. Kurnikova in Kucec sta osvojila prvo mesto, Masle in dvojica Češek-Zmavc pa so si priborili srebrno. Mednarodna uveljavitev.

ZTKO naše občine v sodelovanju z VVZ organizira in izvaja plavalni tečaj za predšolske otroke. V malem bazenu v kopališču Tivoli se naši najmlajši občani seznanjajo z osnovnimi prvinami plavanja. V akcijo so zajete vse vzgojnovarstvene ustanove v občini. Bodoči plavalni asi.

V organizaciji Atletskega centra Ljubljana so se uspešno končala atletska tekmovanja za osnovne šole ljubljanskih občin. Sodelovalo je prek 800 pionirjev in pionirk iz tridesetih osnovnih šol. Na področju tekmovalne skupnosti Vič-Rudnik so premočno zmagali učenci OŠ Bičevje pred vrstniki iz OŠ Vič in OŠ Horjul.

Na občinskem prvenstvu v krosu so svoje moči pomerili tudi predavatelji telesne vzgoje z nekaterih šol. Najbolje se je med člani B odrezal Franc Najdič (OŠ Horjul), ki je premagal vse tekmece. Nekoliko slabše pa so se odrezali v skupini člani A ostali predavatelji. Tine Svetič (OŠ Skofljica) je bil šesti, Jani Kunčič (OŠ Brezovica) deveti in Ranko Dorožev (OŠ Bičevje) deseti. Aktivno sodelovanje.

V soboto, 22. oktobra, je bila v Beogradu seja Kajakaške zveze Jugoslavije, na kateri so med drugim določili 5 evidentnih kandidatov za reprezentanco Jugoslavije. Med njimi sta tudi Zdenka Kurnik in Srečo Masle, člana Kajak kanu kluba Ljubljana.

OBRESTOVAN TRUD ORGANIZATORJA

Odbor za šport in rekreacijo — kegljaška sekcija Tobačne tovarne Ljubljane je v sodelovanju s ZTKO naše občine pripravil in odlično izvedel občinsko prvenstvo v kegljanju. Na športnih stezah kegljišča gostilne Jamnik se je v času od 18. do 20. novembra 1977 pomerilo kar 38 moških in 6 ženskih ekip. Kljub izredno velikemu številu sodelujočih je tekmovalje potekala brez večjih zastojev in prekinitev.

Nekoliko problemov je organizatorju povzročil števec podrtih kegljev, ki ni popolnoma pravilno deloval. Zato so števec na pokvarjeni stezi nadomestili z zapisnikarjem, ki je omogočil nemoten potek tekmovanja. Zaradi velike discipline sodelujočih in marljivega dela organizatorjev so bili vsi rezultati po končanem tekmovanju posameznika objavljeni na panoju, kar je omogočilo sprotno spremljanje dogajanja in spreminjanja rezultata. Organizator je ob koncu tekmovanja prejel le dve

niso napisali pritožbe. Vsekakor pa je vsako tako sodelovanje aktivnega športnika na rekreacijskih srečanjih sramotno in pravega športnika nevredno dejanje. Kljub temu pa so bili pravi kreativni športniki ob zaključku tekmovanja zadovoljni, kajti mnogim več kot število podrtih kegljev pomeni sodelovanje na takem športnem srečanju. Ob zaključku so

se ekipe razvrstile po naslednjem vrstnem redu:
Ženske: KS Kozarje, Tobačna tovarna Lj., Utensilija Ljubljana, Zavod za urejanje stavbnih zemljišč, Iskra SEM, ...
Moški: SGP Grosuplje, BSK Lado Snov, Postaja milice Vič, OOOZMS Vrhovci, BSK Brdo, ...
Vsem sodelujočim, posebno pa še organizatorju, čestitamo!

LIGAŠKO TEKMOVANJE STRELCEV NA VIČU

Letošnje tekmovalno sezono že sedmo leto zaporedoma tekmujejo viški strelci v liga tekmovanju desetčlanskih ekip z zračno puško serijske izdelave. Vsak tekmovalce strelja po 30 strelcev. Tekmovalje v obliki dvobojev, kjer nastopa sedaj 8 strelskih družin med seboj. Končano je že četrto kolo liga tekmovanja in so strelske družine dosegle sledeče tekmovalne dosežke: ekipno je najboljša strelska družina Rajko Skapin, ki je dosegla povprečno 2588 krogov; sledijo SD Bratov Gregorič — 2455 krogov, SD Krim — 2452 krogov, SD Velike Lašče — 2364 krogov, SD Partizan Trnovo — 2256 krogov, SD Polhov Gradec 2064 krogov...

Rezultati so v letošnjem letu boljši kot prejšnja leta, vendar to povprečje vzdiguje samo prve tri ekipe, ki so močno dvignile svojo kvaliteto, ostale ekipe pa imajo iste tekmovalne dosežke kot v prejšnjih letih in ni vidnejšega napredka.

Dosežki desetih najboljših strelcev v vsakem kolu pa kažejo, kakšna je kvaliteta najboljših tekmovalcev kola. Dosežki v letošnjem letu so boljši kot v prejšnjih tekmovalnih sezonah, vendar rekordni dosežek ni bil do sedaj presežen.

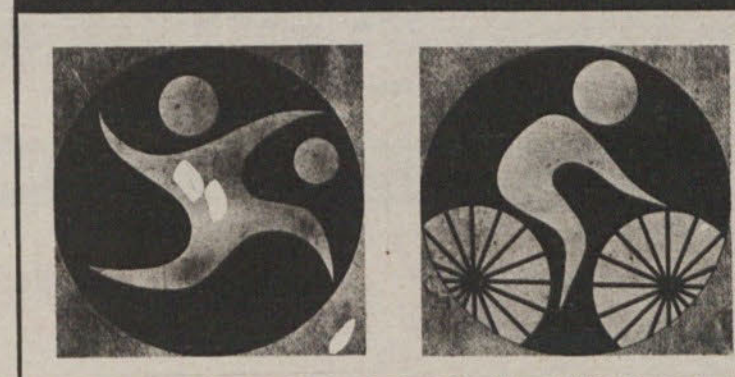
Opaziti je množičnost in sicer je bilo v prejšnjih letih v vsakem kolu komaj po 21 do največ 28 tekmovalcev, ki so presegli vrednost 240 krogov, sedaj pa je ta številka močno presežena in je v četrtem kolu z 38 tekmovalci med najvišjimi kvalitativnimi dosežki.

Trenutno so najuspešnejši tekmovalci posamezniki sledeči: Vlado Kejžar povprečje — 273 krogov; Mojca Fuchsjaeger 266 — krogov, Franci Ambrožič — 265 krogov, Janez Mrkun — 262 krogov; Stojan Kejžar — 262 krogov...
VLADO KEJŽAR

SMUČARSKI TEČAJ

Tudi letošnje zimske počitnice bodo smučarski začetniki iz naše občine preživeli na snegu. Kot že vrsto let, tudi letos ZTKO pripravlja začetni smučarski tečaj. Čeprav še niso znane dokončne cene, lahko povemo, da bo znašala tečajnina približno 600 din. V to ceno je vključen avtobusni prevoz na smučišče (Mojstrana), enolončnice, strokovni kader in organizacija. Poleg mladine vabimo tudi odrasle začetnike. V času počitnic bosta dva tečaja. Kot v preteklih letih bo tudi letos vozniki tečaj, ki ima veliko prednosti pred stacionarnim tečajem. Podrobne informacije in prijave lahko dobite v drugi polovici decembra v prostorih ZTKO, Trg MDB 14 Ljubljana.

ŠPORTNA ZNAČKA

ZOPET ORGANIZIRANA TEKMOVANJA

Po večletnem premoru sta republiška telesnokulturna skupnost in Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije pričeli z uvajanjem tekmovanja za športno značko. Za športno značko naj bi tekmovalo kar največje število občanov vseh starosti. Razdeljeni v 6 starostnih skupin bodo tekmovali za bronasto, srebrno in zlato značko. Poglavitni namen športne značke pa je motivirati in pridobiti čim več otrok, mladine in odraslih za redno in sistematično telesno vadbo od 5. leta starosti naprej.

Tudi ZTKO Ljubljana Vič-Rudnik si prizadeva, da bi se na našem področju čim bolj vključili v to akcijo. S tekmovanjem je tako že pričela I. starostna skupina 5 do 7 let starih otrok. Iz VVZ naše občine se je prijaviло k tekmovanju že 850 otrok. To žal še niso vsi, ki obiskujejo VVZ in imajo že možnost, da bi se v tekmovanje vključili, vendar čas prijavi ni omejen. Naloga, ki jo morajo otroci izpolniti, da si priborijo značko, so sledeče: opraviti morajo 8 — 2 uri trajajočih izletov v bližnje okolice, od plavanja morajo obvladati drsenje na vodi — 5 sekund, pri kotalkanju je naloga vo-

nja naprej, lastovka, slalom med 4 keglji in počep med vožnjo, smučanje — povzpeti se na snežen kup in nato spust po strmini, ki je določena, kolesarjenje — vožnja z dvokolesom 2 minuti na prostoru 20 x 20 m, in igre z žogo — voditi žogo v razdalji 10 m in iz treh metrov met v koš, ki stoji na stolu. Po vsaki opravljeni nalogi dobijo otroci v tekmovalno knjižico lično nalepko. Ko pa opravijo 4 naloge, od katerih mora biti ena plavanje ali smučanje, pa si je tekmovalce priboril športno značko 1. stopnje. Nekatere naloge so lažje, druge težje, vendar bo ob sodelovanju vzgojitelj potreben tudi angažiranje staršev, da bodo otroci tudi doma vadili vaje, ki so potrebne, da otrok osvoji športno značko.

Zavedamo se, da je s tem, da se uvede tekmovanje za športno značko v VVZ, narejen šele prvi korak. Zakaj večina otrok s tem v tekmovanje še ni vključena. Upamo pa, da nam bo ostale uspelo pritegniti k sodelovanju prek TVD Partizan in ostalih OTKO, ter v obliki popoldanskih vadbe v okviru posameznih KS, kjer teh društev ni.

P. K.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA PRI MESTNI KONFERENCI SZDL LJUBLJANA, KOMENSKEGA 7 RAZPISUJE ZA LETO 1978

80 SREBRNIH PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE

ki jih bomo podelili za območje ljubljanskih občin ob obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda — 27. aprila 1978.

Priznanja bomo podelili posameznikom in organizacijam na območju mesta Ljubljane za dosežke trajnejše vrednosti v družbenopolitični dejavnosti, razvijanju samoupravnih odnosov in uveljavljanju revolucionarnih tradicij Osvobodilne fronte.

Žirija bo predvsem upoštevala delovne ljudi, občane in njihove organizacije, ki so se posebno izkazali in so še dejavni pri uresničevanju idejnopolitičnih nalog SZDL, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, organizacijah združenega dela, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnostih, še posebej pa pri socialistični vzgoji mladine. Pri tem bomo upoštevali tudi mlajše družbenopolitične delavce. Izbrali bomo zlasti tiste, ki za svoje družbenopolitično delo še niso dobili pomembnejših družbenih priznanj, odlikovanj in nagrad.

Predloge za srebrna PRIZNANJA OF naj pošljejo predlagatelji (družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela, društva in drugi družbeni dejavniki) komisijam za podeljevanje Priznanj OF pri občinskih konferencah SZDL oziroma mestni žiriji najkasneje do 15. januarja 1978.

Kasnejših predlogov žirija ne bo mogla upoštevati v letu 1978.

Žirija za podeljevanje priznanj OF pri Mestni konferenci SZDL Ljubljane Komenskega 7

ZA DOMOVINO S TITOM NAPREJ!

Takole so na rojstni dan naše domovine cicibančki postali pionirji. Bo res vse tako, kakor so obljubili? Verjetno bo s časoma to res prišlo prav do njihovih malih srčkov in razumeli bodo, kaj pomeni biti pionir. Ko sem se oglasila pri prvčkah iške osnovne šole — še predno so postali pionirčki — sem se hotela z njimi pogovarjati o tem, kako bo takrat, ko ne bodo več cicibani. Moram priznati, da sem bila malo razočarana, ker večina ni vedela, kaj bi sploh rada od njih. Skoraj tik pred sprejemom v pionirje se še niso dovolj pogovarjali o tem in del krivde za to nosi prav gotovo učni načrt, v katerem je ta snov predvidena za tisti teden pred Dnevom republike. Prav gotovo pa en sam teden ni dovolj, da bi se snov »vsedla« v njihove preobremenjene glave, saj je naenkrat toliko novega, da si vsega pač ne morejo zapomniti.

METOD GANTAR — 2. r. (preskočil je prvi razred, a je še vedno ciciban): Pionirji morajo biti dobri, pomagati morajo, kadar je potrebno in morajo se učiti. Pionirji se morajo imeti med seboj radi.

IRMA CIBER — Na prslavi bomo morali nekaj povedati, potem pa bomo morali biti pridni in tudi doma narediti, kar bo mami rekla. Dobili bomo rdeče rutke, plave kape in značko gor.

ANDREJ JERAJ — »Vsi ne bomo postali pionirji. Tisti, ki je »žleht«, bo ostal ciciban. Pionirji bomo morali biti lepo oblečeni in čisti. Pridno se bomo morali učiti. Domovina je tam, kjer so hiše.«

SAŠA ČAMPA — Naši domovini je ime Jugoslavija. Ko bom pionirka, bom ravno tako pridna, kakor sedaj. Ko bomo sprejeti v pionirje, bo pionirski praznik.»
MOJCA KAUCIČ

zabeleženo v objektiv

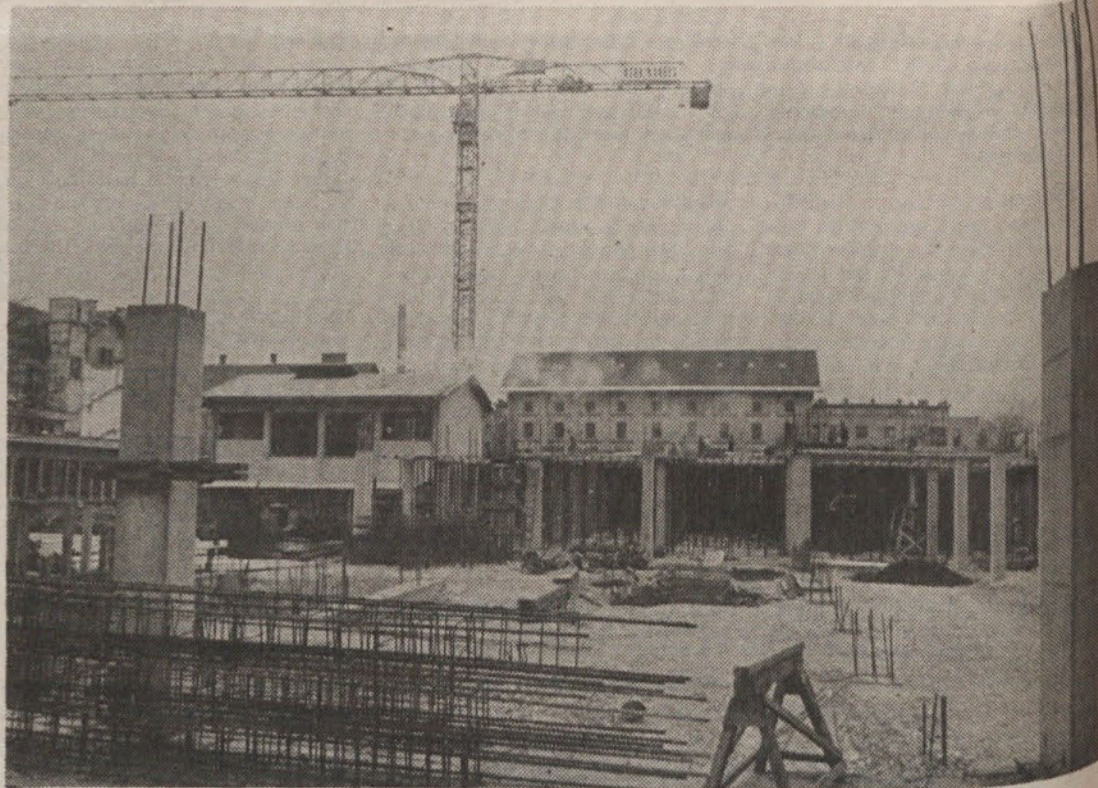
Na iniciativo Odbora za knjigo pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij je bila v avli občinske skupščine odprta od 7. 11. do 13. 11. razstava KNJIGA ZA MLADINO. Razstavo je pripravila knjižnica Prežihov Voranc ob sodelovanju občinske zveze prijateljev mladine. Uvodne besede je prispeval predsednik IO kulturne skupnosti tovariš Boris Makovec, izčrpen uvodni govor je imel direktor Mladinske knjige Ivan Bizjak.

Pruški most je spet prevozen. Vendar marsikateremu vozniku dostop na most povzroča nemalo težav

Krajani Iga so končno dobili težko pričakovano telefonsko govornico

Gradnja nove proizvodne hale Tobačne tovarne lepo napreduje

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

OBČUTEK IN OBVEZNOST VSAKEGA ČLOVEKA

Prav gotovo je, da družbena samozaščita, kot logičen izraz socialistične samoupravne ureditve, predstavlja močno orožje naše skupnosti proti vsakemu pritisku in vmešavanju zunanjih in notranjih nasprotnikov ter proti drugim oblikam ogrožanja osnovnih pridobitev in vrednot naše narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije.

Prevladuje enotno mnenje, da so v izgradnji sistema družbene samozaščite v zadnjih letih doseženi pomembni rezultati in da se le-ta razvijata v sistem organiziranega in povezanega delovanja vseh družbenih dejavnikov, v zaščito z Ustavom utrjenega socialističnega napredka, samoupravnih in drugih pravic delovnih ljudi, svobode človeka in občana, družbene lastnine in osebne materialne sigurnosti občanov. V stalnem porastu je tudi splošna politična aktivnost, budnost in odgovornost vseh subjektov v smislu jačanja skupne varnosti naše družbe.

Družbena samozaščita vedno manj ostaja posebna sfera interesov

in posameznih poklicev, a vedno bolj prostor aktivnosti delovnih ljudi in občanov, kot zanesljivih branilcev pridobitev narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije. Zato pa tudi delovanje na tem področju ne more biti samo občasno, izolirano ali oddvojeno od tekočih družbenih procesov. Vtkano mora biti globoko v vse napore za progres in nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja. Od tod izhaja tudi potreba po še boljsem urejanju posameznih normativnih vprašanj samozaščite povsod tam, kjer se bjeje bitka za nove odnose, to je v osnovnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih in družbenih organizacijah ter

društvi, samoupravnih interesnih skupnostih ipd. Tako vidimo, da sistem družbene samozaščite izhaja iz predpostavke, da bodo vsi subjekti družbene samozaščite opravljali samoupraviteljske naloge skupno v sodelovanju z delovnimi ljudmi in občani. To pa zahteva, da delovni ljudje in delavski razred pa tudi vsi občani, v vse večji meri prevzamejo nase pravico in odgovornost za varnost in zaščito družbe, zakonitosti, samoupravnega reda in discipline. Da pa bi lahko uresničili svoje pravice v družbeni samozaščiti, se morajo delovni ljudje in občani v ta sistem vključevati in angažirati neposredno, masovno in vsakodnevno ter na vseh določenih nalogah samozaščite.

STALNO VKLJUČEVANJE VSEH DRUŽBENIH STRUKTUR
Vendar se je tudi poleg pomembnih rezultatov in jasne idejnopolitične

orientacije pokazalo v praksi, da še ni dovolj prisotno mnenje, da se mora družbena samozaščita razvijati v kontinuirano, organizirano in vsestransko aktivnost vseh družbenih dejavnikov, ker bo le taka preprečevala in onemogočala reznovrstne deformacije in odpore proti socialističnemu samoupravnemu razvoju naše družbe. Še vedno obstajajo mišljenja, da je družbena samozaščita delo samo vodilnih ljudi v kolektivih in formiranih komisij in odborov za družbeno samozaščito, ki v mnogih primerih delujejo v »največji tajnosti«. Obstajajo pa tudi deklarativni, formalistični in enostranski pristopi k nalogam družbene samozaščite.

Iz vsega tega izhaja potreba, da se zaradi uspešnejšega organiziranja in uresničevanja družbene samozaščite hitreje uredijo vse nejasnosti in razumevanju družbene vsebine in

vloge družbene samozaščite. Zato morajo biti nadaljnje akcije in naloge s tega področja usmerjene na organizirano borbo vseh organiziranih socialističnih sil z Zvezo komunistov na čelu, za še intenzivnejše udeležbo kolektivne in posameznikove zavesti o zaščiti družbene lastnine, mirnega življenja delovnih ljudi in občanov, obrambi države pred vsakim sovražnikom, zunanjim ali notranjim, o zaščiti njenega socialističnega samoupravnega razvoja, bratstva in edinstva naših narodov in narodnostni, integritete in suverenosti naše nevrščene samoupravne domovine.

Namreč, samo s širokim vključevanjem delovnih ljudi in občanov v realizacijo ustavnih rešitev o družbeni samozaščiti in varnost vse bolj postajata občutek in obveznost vsakega delovnega človeka in občana.

NAŠA KOMUNA — GLASILO OK SZDL LJUBLJANA
VIČ-RUDNIK — UREJATA
IZDAJATELJSKI SVET
(predsednik FRANC MALOVRH) IN UREDNIŠKI
ODBOR — ing. JANEZ ČE-
MAŽAR, MILOVAN DIMI-
TRIČ, JANJA DOMITROVIČ
(glavna in odgovorna urednica), ing. ALOJZ HABJAN —
JANEZ JAGODIČ, PETER
DURJAVA, IVO ZALAR —
Tehnični urednik IVAN
ŽITKO — UREDNIŠTVO
NAŠE KOMUNE — LJUB-
LJANA, TRG MDB 7 — TE-
LEFON 23-387, int. 26 ali
20-728 — Tekoči račun SDK:
50103-678-51173 — Roko-
pisov in fotografij ne vračamo
— Tisk Tiskarna Ljudska pra-
vica — Ljubljana — GLASILO
DOBIJO VSA GOSPO-
DINSTVA V OBČINI BREZ-
PLAČNO — GLASILO NAŠA
KOMUNA IZHAJA ME-
SEČNO V NAKLADI 26.000
IZVODOV